

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 5. avgusta 1965
Leto XVII. — šte. 30. Cena 50 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK
»LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT
»OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V
SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA
ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST
KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV
SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA
CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI
TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC
— LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI
UREDNIK ŠTEFAN BALAZIC. NASLOV UREDNIŠTVA
— MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

Nedoslednost že na začetku?

O novih cenah, ki jih je v petek sprejela občinska skupščina v Murski Soboti je napisano že na drugem mestu, zato je o vsem tem ni več kaj pisati, nič pripomniti. Pa vendar! Vredno je omeniti, da se je zahteval posredovanje tržne inšpekcije in obrazložitve, zakaj nove cene prej, kot pa jih je sprejela skupščina. Imel je čisto prav. Tako kot odborniki, ki se je vprašal ali je občinska skupščina »zbor lukk«, ki jih lahko vsako izgrava in tako kot tisti odborniki, ki so se vprašali ali je »sploh še vredno o novih cenah razpravljati«. Vredno je bilo, samo zakaj, kako in kdo je trgovine in mesnice seznanil s predlaganimi cenami, kdo jim je dovolil prodajati pred odobritvijo cen s strani občinske skupščine. Vprašujemo se, kako so za te cene izvedeli. Če so prodajalci oziroma vodstva teh podjetij storili to samoiniciativno, naj za svojo samoiniciativnost tudi sami odgovarjajo, materialno in moralno. Tako so menili odborniki in zavržali vsakršno toleriranje napak in izkrivljanj smotrov in vsebine nove gospodarske reforme. Žal, nekateri odborniki so takšno nedoslednost tudi zagovarjali. Zakaj? Menda ne v imenu novih gospodarskih ukrepov, zaradi ciljev, ki so, mimogrede rečeno, vsem nam dobro poznani, pot do njih pa bo težavna in polna problemov in smo jih pripravljeno vsi reševati. Tudi za ceno »žrteva« ker vemo da je izbrana pot najboljša in edina, ki vodi k zastavljenim smotrom gospodarske reforme.

V zagovor nedoslednosti je bilo slišati o številnih objektivnih težavah, tudi, da so drugod že prej prodajali po novih cenah in še o tem, da so znane nepravilnosti, ki so se doslej pojavljale v gospodarstvu in trošenju sredstev. Pa menda vse to ni bilo povedano zato, da bi opravičevali pravkar storjene napake, pač pa zato, da kaj takega v prihodnje ne bi bilo. Zaradi doslednosti vendar, jo moramo spoštovati, da bi se lahko umaknila samovoljni subjektivistično obarvanim objektivnim težavam. Pa tudi objektivni razlogi niso tako objektivni, vsaj tokrat ne, da bi jih lahko zagovarjali z morebitnimi kazenskimi posledicami. Vemo, da je občinska skupščina odgovorna za gospodarjenje v komunih, za pravilno politiko gospodarskega razvoja in za uspešno uveljavljanje gospodarskih ukrepov. V odgovornosti pa se ji nujno morajo pridružiti vsi delovni ljudje, samoupravni organi, organi družbenega upravljanja in organi uprave. (Nadaljevanje na 2. strani)

SKUPŠČINA M. SOBOTA JE RAZPRAVLJALA O GOSPODARJENJU

Povečana proizvodnja

Na dnevnem redu zasedanja skupščine občine Murska Soboti v petek prejšnji teden, je bila tudi razprava o izvajanju gospodarsko-finančnih planov v prvem polletju 1965. Poročilo je zajelo fizični obseg industrijske proizvodnje, izvoz blaga, blagovni promet, gostinstvo in turizem, osebne dohodke, investicijsko potrošnjo ter gibanje bruto dohodkov in izdatkov občinskega proračuna ter skladov za prvo polletje letos. O formiranju celotnega dohodka, dohodka in razdelitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah za prvo polletje letos pa bo občinska skupščina razpravljala na eni izmed prihodnjih sej, ko bodo zbrani vsi potrebni podatki.

Industrijske gospodarske organizacije so v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lani povečale fizični obseg proizvodnje za 15,2%. Letos planirana industrijska proizvodnja je v fizičnem obsegu ob koncu polletja realizirana z 48,2%, kar je za 1,7 % manj kot lani v tem obdobju. Višino lanskoletne polletne realizacije niso dosegli predvsem gospodarske organizacije KIK — obrat za gozdarstvo in letno predelavo. Proizvodnja kremenčevega peska Puconci in Mlinopek Murska Soboti. Produktivnost dela je v panogi industrije v tem obdobju porasla za 9,8% kar je nad predvidenjem družbenega plana za letošnje leto.

Posebno razveseljuje pa so podatki o gibanju izvoza v prvem polletju letos, saj so podjetja izvozila v tem času proizvodov v vrednosti nad 3 milijone dolarjev. To pa je skoraj 91 odstotkov več kot v istem obdobju lani in lahko pričakujemo, da bo ob koncu letošnjega leta vrednost izvoženega blaga v naši občini dosegla že 6 milijonov USA dolarjev. V KIK »Pomurka« se je izvoz v prvem polletju povečal za skoraj 71%, v Muri pa za skoraj 120 odstotkov več kot v lanskem prvem polletju. Naša podjetja se torej čedalje intenzivneje vključujejo v izvoz, dosedanji pa se pridružujejo tudi druge delovne organizacije, na primer »Beltinka«.

Celotni blagovni promet se je povečal v primerjavi z istim obdobjem lani za 20,2%, predvideni letni plan pa je ob polletju izpolnjen že z 52,3 odstotki, kar doslej ni bil slučaj. To je vsekakor posledica večje kupne moči prebivalstva povzročeni v prvem četrtletju ter negotovosti potrošnikov pred novimi gospodarskimi ukrepi, ki so povzročili večje nakupe. Po datek, da se je blagovni promet na drobno v prvih šestih mesecih povečal za 27,3%, v trgovini na debelo pa le za 4 odstotke kaže da se trgovska podjetja v svoji nabavni politiki čedalje bolj neposredno navezujejo na proizvajalce blaga, takšna usmeritev pa je vsekakor pravilna saj vpliva na zmanjšanje stroškov in zniževanje cen.

Čeprav se je gostinski promet v družbenem sektorju v prvem polletju letos povečal za 37,3%, pa je letni plan celotno gostinstvo izpolnjen le z 46 odstotki. Vzrok temu je vsekakor v zaostajanju prometa v gostinstvu v privatnem sektorju, ki se je povečal le za 18,2 odstotka. Kljub boljšim pogojem razvoja gostinskega prometa v zasebnem sektorju, zaradi pavšalnih davkov in drugih ugodnosti, ta zaostaja. Vzrok je nedvom-

no iskati po ugotovitvi odbor-nikov v tem, da zasebni gostinci ustvarjeni dohodek ne investirajo v razvoj dejavnosti, pač pa predvsem izboljšujejo svoj standard (nakup avtomobilov ipd.). Odborniki so predlagali, da naj družba daje v prihodnje boljše pogoje le tistim zasebnim gostincem, ki bodo več vlagali v ureditev svojih lokalov, v takšne investicije, ki bodo izboljšale in pocenile gostinske usluge tudi v zasebnem sektorju.

Število turistov se je povečalo za več kot 25 odstotkov število nočitev pa za nekaj nad 32 odstotkov. Posebno je opazen porast števila tujih turistov (96%) in števila nočitev teh (68,3%). Turistični razvoj gre v skladu s planskimi predvidevanji.

Tudi izplačani neto osebni dohodki so se v prvem polletju znatno povečali in sicer za okrog 40 odstotkov, kar je posledica precejšnjega povečanja osebnih dohodkov na tistih področjih, kjer so bili

lani ti zelo nizki, tako da ta pokazatelj ni najbolj realen. Podatki, da so bili izdatki prebivalstva v prvem polletju letos za 1,8% večji od dohodkov pa kažejo, da prebivalci ustvarjajo svoje dohodke tudi na različnih drugih področjih in na načine, ki jih družba ni evidenciala.

Investicijska potrošnja v osnovna sredstva se je v primerjavi z istim obdobjem lani zmanjšala za okrog 12 odstotkov kar je v skladu z našo investicijsko politiko. Porast investicijskih vlaganj je opazen v negospodarskih dejavnostih. Točnih podatkov o plačani realizaciji še ni, vendar pa že sedanji kažejo, da materialni stroški v plačani realizaciji tvorijo za 5,6% manj vrednosti kot v istem obdobju lani. Opazno pa je tudi, da si podjetja med seboj precej dolgujejo.

Proračunski bruto dohodki so ob koncu prvega polletja realizirani s 47%, proračunska potrošnja pa z 40 odstotki. Ko pa so odborniki govorili o poslovanju skladov, so ugotovili, da je precej težav pri financiranju medobčinskih skladov, posebno sklada za financiranje srednjih in strokovnih šol kar ostale skupščine (Lendava in G. Radgona) svojih obveznosti ne poravnava v redu. To pa povzroča precejšnje težave pri financiranju šol.

—ič

Kako uveljaviti gospodarsko reformo?

Minuli teden so se v Lendavi sestali predstavniki gospodarskih organizacij, družbeno političnih organizacij ter predstavniki organov upravljanja, da bi se dogovorili o tem, kako začeti razpravo o organih upravljanja, oziroma kako prevesti gospodarsko reformo v jezik sleherne gospodarske organizacije.

Razgovor o tem naj bi dal enotna stališča vseh subjektivnih sil, ker si nihče ne dela iluzij o tem, da bi začeli ukrepi delovati avtomatično. Na videz je slika gospodarjenja ugodna, če se upošteva zmanjšane obveznosti, toda to ne daje realne podobe položaja in bi lahko zaradi tega marsikoga zavedlo. Poudarjeno je bilo, da je v sedanjem položaju primerna naloga organizirati razprave po sindikalnih podružnicah, organizacijah SZDL, mladinskih organizacijah itd.

Udeleženci razprave so ugotovili, da so v sedanji fazi uveljavitve gospodarske reforme osebni dohodki najbolj občutljivo področje, ker jih po eni strani prizadevajo cene, po drugi strani pa se izkusi kamen celotne reforme. Razprava je jasno pokazala, da je povečane osebne dohodke potrebno vezati na večjo produktivnost, v nobenem primeru pa se ne smejo povečati linearno ali zaradi ugodnejšega dohodka, ki izvira iz manjših obveznosti. Sprejeto je bilo načelo akontacije, po katerem bi s 1. avgustom izplačali za 10 odst. višje osebne dohodke iz zmanjšanih obveznosti, osta-

lo povišanje pa naj se ustvari iz večje produktivnosti.

O zaposlovanju, ki je prav tako občutljivo področje, so bili gospodarstveniki mnenja, da je v najkrajšem času potrebno izdelati analize slehernega delovnega mesta, predvsem pa ugotoviti, katera so in če so potrebna neproduktivna. Notranje rezerve in sprejemanje ukrepov znotraj gospodarskih organizacij bi pravzaprav moralo biti že v teku. Nekatera podjetja (Naf-ta, INDIP, Mehanka) so že sprejela nekaj takih ukrepov, toda rezerve še vedno so in jih bo potrebno odkrivati, ker je to proces in ne enkratno delo.

J. D.

VREME

od 5. do 15. avgusta.

Padavine z ohladiitvijo se pričakujejo okrog 8. in 12. avgusta. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

»Radenska srca-65«

TURISTIČNO DRUŠTVO IN ZDRAVILIŠČE RADENSKA SLATINA bosta priredila v soboto, 14. avgusta 1965 ob 20. uri na olimpijskem bazenu že tradicionalno prireditev

»RADENSKA SRCA — 65«
z izborom treh »radenskih src«

Vabimo vse prikupne tovarišice (tudi poročene) v starosti od 16 do 25 let, ki niso sodelovale pri dosedanjih izborih »radenskih src« več kot 1-krat, da se prijaviijo za tekmovanje.

Nagrade:

1. mesto 60.000 din
2. mesto 40.000 din
3. mesto 30.000 din

Prvoplasirana se bo udeležila osrednje prireditve — izbora za »Miss turizma«, ki bo koncem avgusta v Zagrebu.

Zmagovalke si bodo pridobile časten naziv »Radensko srce 65« in bodo imele v tej kopalni sezoni brezplačen vstop na olimpijski bazen v Radencih.

Pismene prijave z navedbo rojstnega datuma in točnim naslovom je potrebno poslati prireditvenemu odboru pod šifro »Radenska srca 65«.

TO in Zdravilišče
Radenska slatina

Objektivno in razsodno

Ugotavljanje ali so vsi člani nekega delovnega kolektiva res racionalno zaposleni sodi verjetno med osnovne in istočasno tudi najtežje naloge dobrih ekonomskih analiz, ki naj poslužijo kolektivom v gospodarstvu kakor tudi v družbenih službah kot osnova za uspešno vključevanje v sedanjost gospodarsko reformo. V vseh štirih pomurskih občinah imamo primere delovnih organizacij, ki zaposlujejo v upravi in režiji podjetja tretjino ali celo več celotnega delovnega kolektiva. Tako neugodno razmerje se je ustvarjalo leta in leta, ne da bi bistveno vplivalo na gospodarski uspeh delovne organizacije. Novi pogoji gospodarjenja pa kažejo, da v bodoče taka razmerja ne bodo znosna. Pa ne samo v upravi in režiji, tudi v sami proizvodnji bo potrebno narediti korenite spremembe. Kaj se da tudi tukaj doseči, pove primer Ljutomerskega Agroservisa kjer so skrajšali proizvodni proces pri izdelavi prikolic od prejšnjih 45 na 30 delovnih ur. Takozvane notranje rezerve smo iskali in odkrivali pravzaprav že skoraj deset let, toda pričakovanega uspeha ni bilo, saj se je odkrivanje in iskanje notranjih rezerv izrodilo v več ali manj administrativni ukrep.

Tokrat kaže, da odkrivanje notranjih rezerv ne more biti le politična parola, saj pretijo številnim delovnim organizacijam velike težkoče. Razumljivo, da je ob tem veliko živahnih razprav v delovnih kolektivih, predvsem v onih, kjer so že ugotovili, da bo potrebno nekaj ljudi tudi odpustiti. V radgonskem Elradu so odpustili doslej 45 zaposlenih, v ljutomerskem mizarstvu 10, nekaj v Agroservisu, podobne vesti je slišati iz radenskega zdravilišča in iz drugih delovnih organizacij. V Elradu so pripravili posebno anketo v kateri so člani kolektiva predlagali katera delovna mesta bi lahko brez škode ukiniteli. O tem, ali so bili ljudje za odpust v Elradu najboljše izbrani, je veliko mnenj. Nekateri sodijo, da sta uprava in režija v podjetju še vedno preštevilno zasedeni. Zanimivo je, kaj ob tem menijo sindikati. Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Radgoni so ugotavljali, da aktivnost sindikalnih podružnic na splošno ni najboljše. Pa ne samo v Radgoni, tudi drugi člani sindikalnih podružnic menijo, češ, če bomo karkoli povedali, bomo prišli na »črno listo«, to je na seznam onih, ki naj bi bili odpušteni, ali pa po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V nedeljo, 8. avgusta t. l.
v Murski Soboti

VELIKE AVTOMOTO DIRKE ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

NASTOPILO BO NAD 60 TEKMOVALCEV, MED NJIMI NAJBOLJŠI SLOVENSKI DIRKAČI.

Posebno presenečenje letošnjih dirk: dirkači — avtomobilisti prvič na soboški dirkalni progi.

Po dirkah razglasitev rezultatov in podelitev nagrad na dvorišču Hotela »Zvezda« v Murski Soboti.

OD TEDNA DO TEDNA

Indijski ministrski predsednik Lal Bahadur Šastri se je mudil od 28. do 31. julija na povabilo predsednika Tita na uradnem obisku v Jugoslaviji. Kakor pravi uradno poročilo, so na razgovorih ugotovili, da se dvostransko sodelovanje na vseh področjih lepo razvija in da bi bilo treba te odnose, posebno gospodarske, še bolj poglobiti.

Bogata mednarodna izmenjava mnenj pa je odkrila, da imata obe deželi enake ali zelo podobne nazore o vzrokih sedanjega napetega stanja v svetu v okviru ocen, ki jih je dala že kairska konferenca nevezanih. Zato sta obe deželi mnenja, da je le politika aktivne koeksistence in nevezanosti najboljša metoda za reševanje mednarodnih vprašanj, prav tako politika privrženosti Združenim narodom. V tem okviru je tudi treba nadaljevati boj proti vsem oblikam starega in novega kolonializma.

ZIVLJENJE ZA NEODVISNOST INDIJE

Podrobno razčlenitev nazorov nevezanega sveta do perečih mednarodnih vprašanj smo na tem mestu že večkrat navajali, zato se je tokrat ne bomo dotaknili. Vendar je treba omeniti, da je tesno sodelovanje med Indijo in Jugoslavijo, ki sta ga utrdila pokojni predsednik Nehru in Tito, našlo v Nehrujevem nasledniku Šastriju pravega povernika. Kakor pravi življenjski zapisnik visokega gosta, je njegovo življenje tesno povezano z bojem za indijsko neodvisnost. Zelo zgodaj se je priključil gibanju velikega indijskega borca in misleca Gandija, ki je napovedal britanskim kolonialnim oblastem boj kot z neposlušnostjo in tako mobiliziral milijonske množice v boju za nacionalno svobodo.

Zaradi take dejavnosti je Šastri v različnih obdobjih prebil več kot sedem let v zaporu. Ko je prebil prvo zaporno kazen, se je vpisal na visoko šolo Kaš in Vidžapiti v Varanasiju, kjer je tudi diplomiral. Z dvaindvajsetim letom (l. 1926) je pričel politično kariero v Alahbadu. Tu se je tudi tesno spoprijateljil z Nehrujem. V letih 1921–1942 je Šastri sodeloval v mnogih Gandijevih gibanjih in nacionalnih kampanjah. In ko je leta 1946 prišla kongresna stranka na oblast, je postal skupščinski sekretar v državi Utar Pradeš. Kmalu je postal tamkajšnji notranji minister.

S prihodom v New Delhi pa se je še bolj posvetil po-

litičnemu delu. Nehru je tedaj pozval Šastrija, naj organizira predvolilno kampanjo kongresne stranke za občinske volitve kot strankin generalni sekretar. Šastri je zatem opravljal posle več ministrskih resorjev (za železnice, promet in komunikacije, za trgovino in industrijo, notranje ministrstvo in ministrstvo brez listnice). Seveda je svoje velike organizatorske sposobnosti uporabljal še naprej za razvoj stranke.

Cepprav je majhen in slaboten po postavi, ga krasijo velike odlike, predvsem vztrajnost in razgledanost ter zelo človeški pristop do ljudi. Kakor je sam večkrat izjavil, stopa po poti svojega velikega prednika, o čemer pričajo med drugim tudi najnovejši razgovori v Beogradu.

GRSKA VLADNA KRIZA

Vladna kriza v Grčiji se nadaljuje. Kralj Konstantin se je vrnil v Atene in se sedaj posvetuje. Delo skupščine je paralizirano. Na izredni sobotni seji so ostali v dvorani samo sedanji ministri Novega vlade, poslanci radikalne unije in še nekaj poslancev. Nato je vodja radikalne stranke izjavil, da tudi poslanci te stranke ne morejo ostati v skupščini, ker bi ne mogli sprejeti sklepov v zvezi z zaupnico vlade. Sejo so prekinili, nove pa niso napovedali.

Atenčani so priredili tudi tokrat velike demonstracije za premiera Papandreuja. Več tisoč policajev v čeladah je stalo okrog zgradbe, oboroženih s solzivcem in vodnimi curki.

Po mnenju Papandreuja je vlada že nezakonita, ker ji skupščina v roku 15 dni ni izglasovala zaupnice. Tako pravi ustava. V svetu pa se vse bolj utrjuje prepričanje, da gre za širši spopad med monarhijo, ki si skuša prilastiti več pravic, kot ji gredo in pri tem izkorišča desničarske častnike kot svojo glavno oporo, dalje ameriško obveščevalno službo in kroge v Atenah in drugih grških Atlantskega pakta. Velike demonstracije za Papandreuja grških mestih kažejo, kdo je med ljudmi zares priljubljen. Papandreu je s svojim življenjem dokazal, da se je ves čas boril proti kraljevi hiši in proti raznim diktaturam, ki so jih skušali uveljaviti pred drugo svetovno vojno v Grčiji.

Ali bodo položaj rešile šele nove skupščinske volitve, bomo v kratkem videli.

Uničujoča vodna stihija

Več sto milijonov škode

Močno deževje v noči od nedelje na ponedeljek je povzročilo naraščanje Mure in pritokov tudi v Pomurju, ki so se razlile po več desetih hektarjih površinah. Obrambni nasipi, ki so jih sproti utrjevali so kljub temu v nekatere

rih krajih popustili, tako da je Mura v Sodiščincih prebila nasip, ter se razlila po poljih. V tej vasi so evakuirali ljudi in živino.

Štab za elementarne nesreče v Murski Soboti je takoj mobiliziral akcijo, saj so na Petanjskem mostu, kjer je voda močno drla, na levem bregu Mure utrjevali obrambni nasip z vrečami peska. Stevilna posestva so tod ogrožena od vode, ki dere z nezadržno hitrostjo. Ljudje so nemočni proti tolikšni količini razdivjane vode; pomnijo pa, da je bila podobna poplava leta 1916.

Tudi v Črncih, Satahovcih, Gederovcih je bila v terek podobna slika. Brevivalci tamkajšnjih krajev so se upirali vodni stihiji.

Po zadnjih podatkih je Mura narasla na 472 cm, kar je skoraj dva metra nad normalo. Hitrost naraščanja pa je bila tudi do 15 cm, in še več, v dveh urah.

V Radgoni se je štab za elementarne nesreče sestel v ponedeljek zjutraj. Izdelali so načrt, ki je zajel akcijo v prvi vrsti v vaseh: Črnci, Segovci

še za 10 odst. Na seji so tudi sklenili, da bodo nekaj upravnega kadra preusmerili v proizvodnjo.

Na posvetovanju so opozorili predstavnike delovnih organizacij, naj v avgustu ocenijo finančno situacijo in možnosti povečanja produktivnosti dela, da bi lahko občinska skupščina na osnovi teh ocen v septembru sprejela rebalans proračuna.

krog dveh poglavitnih vprašanj:

1. razširitev moskovskega sporazuma o prepovedi jedrskih eksplozij tudi na podzemne eksplozije,

2. sporazum o diseminaciji, ki je proti razširitvi jedrskega orožja na dežele, ki ga še nimajo.

Če bi se sporazumeli v teh dveh vprašanjih, bi brez dvoma močno vplivali na trenutni svetovni položaj in ozračje. Opazovalci sodijo, da bi se predvsem o prvem vprašanju mogli zlahka sporazume-

majnega in formalnega. Znano je, da že obstajajo tehnična sredstva, ki natančno določijo podzemne eksplozije v največji daljavi zato ne bi mogel nihče naskrivaj kršiti sporazum o prepovedi podzemskih eksplozij. Toda Moskva vztrajno povezuje prvo vprašanje, prepoved podzemskih eksplozij, s prepovedjo širjenja jedrskega orožja.

Prepoved vseh eksplozij je namreč nekakšno jamstvo proti širjenju jedrskega orožja, saj brez poizkusnih eksplozij tudi ne more biti nove atomske bombe. Nerodno je samo to, da morejo a tisti, ki ne priznavajo takega sporazuma, v miru nadaljevati jedrske poizkuse. Razen tega morejo tiste države, ki imajo jedrsko orožje, dati orožje tistim, ki ga nimajo. (Na primer ameriški načrt o večstranskih jedrskih silah). Na to opozarja Sovjetska zveza v Zenevi.

Ameriški zamisli o večstranskih jedrskih silah še niso ovrgli, Nemci pa to zadevo prav sedaj razpihujejo. Britanci zato nameravajo predložiti nekakšen sporazumen predlog.

Jedrske države naj obljubijo, da ne bodo prenašale jedrskega orožja pod nadzorstvo nejedrskih držav, države brez atomskega orožja pa naj obljubijo, da ne bodo proizvajale takega orožja ali si ga kakorkoli pridobile. »Seveda ta predlog gre molče mimo ameriškega načrta o ustanovitvi večstranskih jedrskih sil.

PO DALJSEM ODMORU V ŽENEVI

SPET RAZOROŽITVENA KONFERENCA

Od 27. julija deluje v Ženevi razorožitvena konferenca držav — članice odbora OZN za razorožitve, ki so ga ustanovili že leta 1961. Pravzaprav bi jih moralo biti osemnajst, toda Francija je svoje sodelovanje odpovedala.

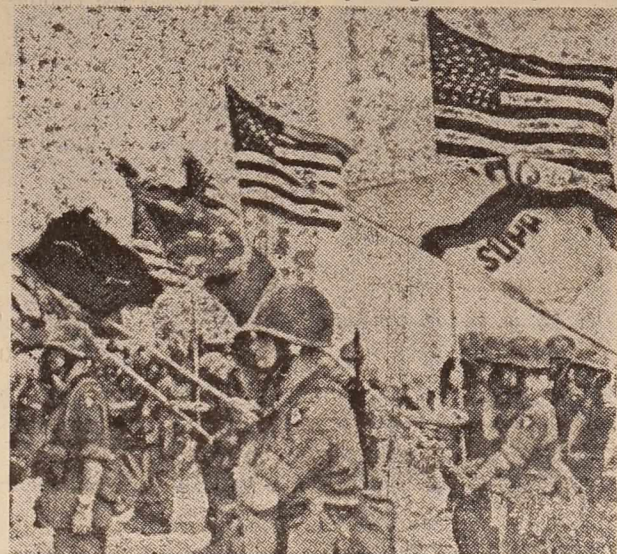
Odbor sestavljajo štiri zahodne države (ZDA, Britanija, Italija in Kanada), pet vzhodnih (Sovjetska zveza, Bolgarija, Češkoslovaška, Poljska in Rumunija) in osem nevezanih in nevtralnih dežel (Burma, Indija, Švedska, Etiopija, ZAR, Nigerija, Brazilija in Mehika).

V preteklih štirih letih je odbor zasedal večkrat in svoje delo večkrat prekinil. Njegov namen pa je doseči splošno in popolno razorožitve v duhu znanih resolucij Združenih narodov. Med otipljive uspehe doslej smemo šteti sporazum o prepovedi jedrskih poizkusov v zraku vesolju in v vodi, ki so ga podpisali 5. avgusta leta 1963 v Moskvi in ki ga je sprejela večina dežel na svetu. Seveda ta sporazum še ni popoln, ker ne obsega jedrskih eksplozij pod zemljo.

Najnovejša napetost v svetu, posebno vojna v Vietnamu, ni prav nič primerna za razorožitvena prizadevanja. Vendar Združeni narodi vztrajajo v svojih resolucijah, naj bi ženevska konferenca nadaljevala delo. Značilno je, da so v novem času ZDA in Britanija zahtevale sklicanje ženevske konference, vendar so bili v Moskvi dokaj nevoljni in so opozarjali na dosedanji neuspeh zaradi ameriške trdoglavoosti. Trdili so tudi, da Washington terjajo razoro-

žitveno konferenco zato, da bi jo izkoristil v druge namene, na primer v zvezi z Vietnamom. Slednjič so v Moskvi v konferenco privolili.

Ni dvoma, da bo ameriško

Ameriški padalci, ki so se te dni izkrkali v Južnem Vietnamu. Po izjavah predsednika Johnsona bodo spravili v to deželo skupaj 125.000 mož. Po mnenju izvedencev pa je še to premalo.

vojskovanje v Vietnamu pristotno tudi v Zenevi. Na drugi strani velja isto tudi za Zahodno Nemčijo. Kot pričakujejo, bo razprava potekala o-

ti. ZDA baje ne nameravajo več vztrajati na nadzorstvu nad podzemnimi eksplozijami na ozemlju Sovjetske zveze oziroma bodo zahtevale nekaj

Mednarodno odbojgarsko srečanje v Radencih

Freiburg : Branik-Maribor

V soboto 7. avgusta ob 16.30 uri bo na radenskem olimpijskem bazenu zanimivo mednarodno športno srečanje. Odigrana bo odbojgarska tekma med moštvo ma FREIBURG iz Zvezne republike Nemčije in kombiniranim moštvom BRANIK-MARIBOR.

Srečanje bo brez dvoma kvalitetno in zanimivo, saj je Branik član I. zvezne odbojgarske lige, »Freiburg« pa je letos zasedel naslov državnega prvaka ZR Nemčije.

Takšne malenkosti

Kupil je nekdo v soboto dopoldne v soboški mlekar- ni kilogram kruha. Ko ga je doma stehal je bilo celih 87 dkg. Tudi notranje rezerve!

Na nedavni seji občinske skupščine v M. Soboti je bilo slišati, da bo tovarna mesnih izdelkov tudi ob sedanjih cenah zelo težko shajala. Kaj ko bi ob teh težavah nekoliko racionalizirali tudi potrošnje mesa »za domače potrebe«. Potrošniki bi bili namreč zelo veseli, če bi bilo v mesnicah drobovine tkiv. Kostni in drugih malenkosti.

Električno energijo plačujemo po novi ceni: poleti za kWh 8, pozimi 24 din. Iz starih turških fiskalnih zapisov pa je ostal še vedno prispevek, ki je prav tako povznan, drugačen za prvi kot za drugi prostor in različen v raznih poletnih obdobjih. Čemu plačevanje »prispevka«? Ali ne bi raje rekli bobu bob in zvišali ceno električne energije še za kakšen dinar. Tudi inkasant bi imel manj računanja.

Nekdo, ki je že aprila plačal premož se je razburjal, ker ga še ni dobil. — Do Novega leta ga boste že dobili! — je bil odgovor. Smo ali nismo!?

Na neki občinski upravi v Pomurju imajo tudi po leto dni stare vloge in prošnje občanov, na katere se jim prav nič ne mudi odgovorjati. Naj ljudje obutijo kdo je zaradi koga!

Delegacija ZB obiskala grob Alojza Škrjanca

Prejšnjo nedeljo je tričlanska delegacija ZB iz Murske Sobote odpotovala v Porabje, kjer je na pokopališču v Monoštru položila venec na grob Alojza Škrjanca-Mirka, komandanta I. Prekmurske partizanske čete. Kot borec partizanske čete formirane jeseni 1944 se je po nalogu Oblastnega komiteja KPS za Stajersko partizan Mirko odpra-

Po dvajsetih letih, ko praznujemo obletnico osvoboditve so njegov grob obiskali soborci in se oddolžili njegovemu spomenu s položitvijo vencev. Na svečanosti ob grobu je govoril predsednik ZB občine Murska Sobota Franjo Sonaja, ki je med drugim izrekel zahvalo lokalnim oblastem za vzdrževanje groba in izrazil željo, da bi se odnosi med o-

vil v Prekmurje, da bi marca 1945 (potem ko je bil ranjen prejšnji komandant Bor) prevzel dolžnost komandirja čete. Po krožnih pohodih po Prekmurju je četo zanesla pot tudi v Porabje, kjer je v vasi Verica padla po izdaji v zasedo in kjer je izgubil življenje komandir čete Mirko.

bema narodoma in državama tesneje razvijali, da bi zasledovali cilje za katere so tisočji, med njimi tudi partizan Mirko, dali svoja življenja. Delegacija ZB je potem obiskala še nekatere vasi v okolici Monoštra, nakar je še isti dan odpotovala v domovino.

Nedoslednost že na začetku

(Nadaljevanje s 1. strani)

Le mehanizem, ki bo vključeval vse omenjene faktorje v skladnem delovanju in pri zadevanju za dosego ciljev reforme je trden porok za uspešnost novih gospodarskih ukrepov. Odstopanje samo enega izmed faktorjev pa nam lahko povzroči težke probleme in tega ne smemo dopustiti. Vsakršna sentimentalnost je tukaj odveč, dovolj je bilo v minulemu obdobju. Preveč, da bi se nanjo sklicevali zdaj, ko smo zgorali nove brazde. Če bomo odstopali že na samem začetku, potem nam reforma res ni potrebna.

In zato so odborniki imeli prav, ko so se vpraševali ali jih lahko ob vsej odgovornosti, ki smo jim jo naložili, kot predstavniki družbe, res ne morejo potepati prav tisti, ki so jo volili.

Zato vzdušje, ki je na zadnji seji skupščine nadomestilo tisto, ki je bilo prej včasih preveč vsakdanje, bolj revno na zavzetosti za posamez-

ne probleme, tokrat res prihaja v pravem času. In veter, ki je zavel, lahko vsi z veseljem pozdravimo.

S. K.

Objektivno in razsodno

(Nadaljevanje s 1. strani)

skušajo to sicer vročo tematično nekoliko prenesti na razmere pri »sosedovih«; pravijo, zakaj je na občini toliko ljudi, zakaj v tem zavodu ali podobno.

Strah pred črno listo ne vodi k pravilnemu razčiščevanju zadev. Neumestno pa je tudi zastraševanje delovnih kolektivov z namenom »pravočasno« pokazati kdo bo odločal o odpuščanju zaposlenih.

Prve izkušnje so pokazale, da bodo v mnogih delovnih organizacijah lahko v upravi preštevilno delovno silo zaposlili v proizvodnji. Take rešitve so vsekakor boljši izhod kot prekinitev delovnih razmerij.

UGODNI POLLETNI REZULTATI

Polletje je okrog. V tem času je v gospodarskih organizacijah še posebno živo, saj ocenjujejo gospodarske uspehe iz prvega polletja ter potrjujejo periodične obračune, kar ni nič manjšega pomena kot letni obračun. Tak periodični obračun so prejšnji teden potrdili člani DS kombinata Pomurska.

Kombinat, ki ima skupno zaposlenih 1767 delavcev, je izpolnil polletni plan s 54,45 odst., medtem ko so dosegli lansko leto v istem času 46,75 odst. letne realizacije.

V tovarni mesnih izdelkov, ki je obenem največji obrat v kombinatu, je proizvodnja za 39,79 odst. višja od lanske v istem obdobju. Na povišanje sta delno vplivala redna dobava surovin in razmeroma nizki odstotek realizacije lanskega leta. Od posameznih proizvodov so dosegli največji pri proizvodnji mesa kjer znaša plan za leto 2.500 ton, polletna realizacija pa je bila 1.472 ton, kar znaša 59 odst. letne proizvodnje. Plan letošnje proizvodnje za mesne konzerve znaša 300 ton, medtem ko so doslej realizirali zastavljene naloge samo s 45 odst.

Obrat tovarne mlečnega prahu je letos zaključil polletno proizvodnjo z več kot 20 odst. nižjo proizvodnjo kot v istem času lani, ko je bila proizvodnja nenormalno visoka zaradi predelave jajc. Mleko v prahu predstavlja v tem obratu najuspešnejši proizvod. Planirano letno proizvodnjo 720 ton so dosegli v polletju s 414 tonami.

Proizvodnja v Agromerkurju je bila povečana za 105,4 odst. v primerjavi s istim obdobjem lani, kar je omogočilo predvsem klavnično za perutnino. Med proizvodi je v tem obratu najvažnejša perutnina, ki je v lastni proizvodnji v prvem polletju letošnjega leta že presegla planirano letno proizvodnjo. V mešalnici močnih krmil so ob periodičnem obračunu zabeležili 32,46 odst. letne proizvodnje, kar predstavlja v odnosu na lansko proizvodnjo za 9,97 % več.

Pri obratu za kmetijstvo v Rakičanu je rastlinsko proizvodnjo zaviralo neprestano deževje, zato so morali nekateri posevke preorati in posejati druge, poljščine, ki so odgovarjale zahtevam mokre in izpite zemlje. V živinorejski proizvodnji so zastoj povzročili restriktijski ukrepi in situacija na trgu. Kljub temu je reja prašičev za katere predvideva letni plan 18 tisoč kosov izpolnjena v polletju s skoraj 9.000 prašiči.

Po finančnih pokazateljih je kombinat v prvem polletju svojega poslovanja izkazal celotni dohodek v višini pet milijard 165 milijonov dinarjev, medtem ko je bilo za sklade formiranih 114 milijonov dinarjev. Razmerje med skladi in osebnimi dohodki je 13,13 : 86,4. Od obratov kombinata je usvaril največ sredstev za sklade obrat za kmetijstvo — 52.350.000 dinarjev. Povprečni osebni prejemki v kombinatu znašajo 46.000 dinarjev.

Še je čas!

O situaciji pred katero so se konec šolskega leta znašli otroci, ki so letos končali osnovno šolo smo že veliko pisali. Veliko otrok je ustalo doma, saj niso mogli v okoliš nadaljevati šolanja na kateri izmed srednjih šol. Takšna slika je bila v mesecu juniju, ko so soboška podjetja razpisala samo 57 prostih mest za vaje, to zato, ker so na gradnje vajencem po zveznem predpisu zelo porasle.

Spričo nastale situacije, ki je zajela širše območje je bila sprožena na seji Izvršnega sveta SRS razprava o nagrajevanju vajencem. Tako je izvršni svet izdelal predlog, o katerem bo v jeseni razpravljala republiška skupščina. Predlog pravi, da so gospodarske organizacije dolžne skrbeti za vzgojo kadra in vaje primerno nagrajevati.

V izvozu predstavljajo za kombinat najpomembnejši proizvod meso in mesni izdelki. Takso v prvi polovici letošnjega leta izvozili 1.507 ton raznih izdelkov, kar znaša v primerjavi s letnim planom 70,6 odst. Lesno predelovalni obrat je izvozil 21 weed hišic v razne evropske države ter je s tem dosegel letni plan s 23,5 odst.

V primerjavi z izvozom v lanskem letu se je predvsem povečal izvoz govejega mesa in mesnih izdelkov in to za 479 ton. Nekoliko pa se je zmanjšal izvoz svinjskega mesa, za katerega je naša cena na evropskem trgu med najvišjimi.

Investicijska izgradnja z njema v planu za letošnja dela, ki zaključujejo proizvodni ciklus, vendar tudi ta sredstva niso bila v celoti odobrena zaradi novih kreditnih pogojev. V tovarni mesni izdelkov zaključujejo dela na kafilirji.

Za od sredine junija letujejo pomurski otroci v Baški na otoku Krku. V domu »Dane Šumenjak« so najprej preživeli del poletne otroke iz soboške, za tem pa iz

Radenci bi lahko v bodoče nudili prostor Pomurskim amaterjem, ki bi se tukaj zbrali od časa do časa na svojem »malem bienalu« in tako bi lahko vedno na istem mestu ocenili napredek in uspeh teh umetnikov, ki jim je slikarstvo le konjiček — konjiček, ki pa odzveja mnogo časa. Tako srečanja slikarjev pa bi prav tu neprisiljeno vzbudila zanimanje ljudi za likovno umetnost in pritegnila še mnoge neznane ustvarjalce.

Klub likovnih amaterjev »LIKOS« je predzadnje nedeljo predstavil radencičanom in mnogim domačinom in tu jim turistom s svojo 5., lahko rečemo jubilejno razstavo. Razstava ni prinesla nič novega, saj so razstavljalci razstavili dela, ki so že znana soboški in ljubomski publiki. Vendar, kljub temu ne smemo prezreti nekaj novo nastalih del, ki pa kažejo pri posameznih avtorjih korak naprej. Razstava je v stekleni dvorani Zdravilišča, ki bi lahko večkrat nudila prostor razstavljalcem (amaterjem in profesionalcem) in bi tako Zdravilišče svojim gostom nudilo vedno znova kakšen kulturni dogodek te vrste. Razstavni prostor je več kot idealen. Saj se tu sreča z u

lendavske in ljubomerske, te dni pa bodo odšli v Baško tudi otroci iz radenske občine. (Na sliki: ljubomerska deca pred odhodom v Baško.)

GORNJA RADGONA

Mladina in izvajanje gospodarske reforme

V G. Radgoni so na nedavni razširjeni seji občinskega komiteja Zveze mladine obravnavali vprašanje, ki so pomembna za nadaljnjo usmeritev dejavnosti mladinskih organizacij. Na seji je bila podana tudi kratka analiza prijav izvedb 10. mladinskega festivala, pogovorili so se o letnih konferencah aktivov in o nalogah mladinske organizacije pri izvajanju nove gospodarske reforme ter o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih občinskega komiteja mladine.

V pripravi in izvedbi mladinskega festivala je prispevala mladina radgonske občine velik delež, saj je v organiziranju delovnih akcijah opravila 2.200 delovnih ur, pri čemer se je najbolj izkazala mladina Apaške kotline.

Na razširjeni seji, ki so se je udeležili poleg članov občinskega komiteja zveze mladine, še vsi predstavniki mladinskih organizacij, so sklenili, da bodo izvedli letne konference v mesecu septembru. Razpravljali so o vsebini letnih konferenc, o pripravi in

RAZSTAVA LIKOVNIH AMATERJEV V RADENCIH

Mali bienale?

metnostjo dnevno več sto ljudi — gostov, ki prihajajo v dvorano. Tako se neprisiljeno srečujejo z umetniškimi stvarjenjem teh amaterjev ljudi vsega sveta.

Slike BEZNECA so bile več ali manj že vse razstavljene. Avtorja odlikuje velika specifičnost. Njegov stil je svojstven, vendar ima mnogo skupnega z »naivci« visokih kvalit. Če bo ostal tako »svoj« in se ne bo vzgledoval po drugih, lahko brez pretiravanja rečemo to, da bo Pomurje dobilo z Beznecom svojega Generaliča. Vendar, če pogledamo novo nastala dela »Kapel«, »Muc« in druga, sploh ne dosegajo njegovih izredno ljubeznivo ustvarjenih in občuteni »Tihožitij«, kaj šele odlične »Žetve«. »Kapela« je ustvarjena z naglico, je nedotaknjena in je nastala verjetno le zaradi razstave. »Muc« je narejen z več truda, vendar je drži neprivodna, dekorativna, nedomača (ovitek Čajkovski — klavirski koncert št. 1).

SAGADIN — tokrat se je predstavil z deli, ki smo jih videli že na razstavi v Murski Soboti. Njegova dela so tudi zdaj najbolj dovršena.

VEBERIC — s svojimi deli kaže nagnjenje k sodobnemu (celo abstraktnemu izrazu). Zopet velja omeniti njegove »Rože« z zanimivo strukturo ozadja in dokaj »prosto« kompozicijo, tako da ob njej »abstraktni« Dvoboj skoraj splahni. Bele površine v ozadju delujejo papirnato brez prostorno (ni globine). Omeniti velja še njegovo dokaj občutno »Jesen« v skoraj impresionistični maniri.

Tokrat res ne smemo mimo ROPOSE, ki je naredil korak naprej. Kot nekakšen konglomerat študiranja starih mojstrov in iskanja svojega izraza je nastala njegova slika »Konec poti« kjer je prikazal nagnjenje k surrealizmu. Ugaja tudi slika »Pred nevihto«, ki je zelo impresivna, kaže »križe« na polju, ki jih bo prav ta trenutek zajel nali

iz pošastno (skoraj fantastično) nakopičenih oblakov.

ZRIMOVA — njene rože so zaživele z ozadjem, ki ni le enobarvna površina. Razni natisnjeni svetlobni efekti (senca) in pa, lahko rečemo močnejšo obdelano draparijo, so rože, ki so ustvarjene z izredno ljubeznivo postaviti jih v prostor. Tako dajejo slike poleg lirčnega občutja tudi pestrejšo vsebino.

TITAN se je poleg izrezank, ki jih moramo zaradi kompozicije, in to dobrih, vedno pohvaliti, predstavil tudi z miniaturnimi plastikami v različnih materialih, ki pa tudi kažejo njegovo fantazijo. (IRO-NIJA). Vendar pa kaže, da mu je oblikovanje brez tretje dimenzije bližje.

ČERVEK — reljefna plastika »Objem« deluje morda zaradi patiniranja lesa malo monotono in nerazgibano (vzbočline ne dajejo senca), medtem ko pa je polplastika v lesu »Igre« zelo razgibana (saj je ženski akt v kompoziciji že kot samostojna plastika) in kompozicijsko kljub temu zaključena. Avtor kaže dober občutek za oblikovanje človeškega telesa v lesu.

Logar Lojze

Oj, ta vojaška suknja...

Pravijo, da so rane ure zlate ure tega sem se spomnil, ko sem neko jutro stopil pred tabor mladincev v Crenšovcih. Tišina in svež jutranji zrak sta zmotila zvočnik v krošnji topole in reprodukcija glasbe in prijeten vonj pravkar pripravljenega zajtrka. Potem je nenadoma postalo vse živo. Povelja, čiščenje spalnic — vse je bilo kot da bi bila tu prava vojska. Fantje, zagoreli od sonca, šo se zbrali okrog mene, stekel je razgovor o delu, o zabavi, o vsem, kar so v teh nekaj dneh, odkar so oblekli vojaške suknje, doživeli. V taboru imamo svoj orkester, ki se je, tako fantje

v šali pravijo, »uštimali« šele po nekaj dneh. Formirali so mladinsko organizacijo, ki je izredno aktivna posebej v popoldanskem času, ko razvedrilo postane naše delo. Gledam fante, vsi so mladi, nekateri že pravi korenjaki, nekateri pa zopet taki, da jim puška toleče po petah, a kaj, tudi temu se je treba privaditi. — Dopoldne smo na praktičnem delu — mi pravi komandant tabora tov. Pavle. — Letos imamo ves komandni kader mlad, kar je posebno razveseljivo, fantje pa so zelo pridni in prizadevni, tako da smeha in tistih drobnih, lepih dogodkov ne manjka, skratka, veselje je z njimi delati. — Hotel sem pisati o tem, kaj delajo, kaj se učijo, pa mi je nekdo v šali dejal, da je vse to »vojna tajna«. Rano popoldan ko so se mladinci vrnili s praktičnega dela, in potem, ko so pospraviliokusno pripravljeno kosilo, se je začelo popoldansko delo izredno pestro v vseh dejavnostih. Nekateri so igrali rokomet, nekateri šah, drugi so si zopet v senci pripovedovali ljubezenske dogodivščine, vse do večera, ko jih je glas dežurnega ponovno priklkal k večerji. Sonce je šlo že v zaton, ko sem se poslavljaj od mladincev, vesel sem bil, da so si tako lepo organizirali življenje, in ko sem odhajal, je že skoraj v mraku iz dvorišča, kjer prebivajo zadonela tista lepa prekmurska narodna »Micika v pungradi rožce bere«, kdo ve kako dolgo je donela pesem v noč, jaz pa sem si dejal, lep dan sem preživel med mladimi, veselimi in od sonca zagorelimi fanti.

In stara Jahova mama je obujala spomine na stare čase...

Obnovljeni grad ni dolgo gospodoval braneški okolič. V noči med 31. decembrom in 1. januarjem 1926. leta, je na podstrešju gradu iz neznanih vzrokov začelo goreti. Plamen se je v hipu razširil na bližnja gospodarska poslopja, ki so skupaj z gradom ostale pogorele. Grajski arhiv ter ostale umetnine, je požar povsem uničil. Kar je ostalo so odnesli zadnji lastniki.

Takšen je bil konec nekega močnega graščine. Mursko polje pa je izgubilo z Brankom enega od najslavnejših zgodovinskih spomenikov.

Od tragične noči 1926. leta do danes, je minilo precej časa. Tega leta se je v Branoslavce preselila družina Joha. Na pogorišču so si iz kamenja in opeke pogorelega gradu zgradili visokoprilično hišo, ki še danes stoji.

Ko sem zadnjič obiskal Johov dom, sem v senci košatega oreha, ki je še edina priča nekdanje braneške močnosti, obujal z Johovo mammo spomine na nekdanji braneški grad. Večji del umetnin, ki so ostale pri Johovih, je okupator v drugi svetovni vojni uničil. Nekaj pa se jih še, kot je dejala Johova mama, valja na podstrešju.

Razveseljivo bi bilo, če bi stopil v akcijo ljubomski muzej, ali morda novoustanovljeni turistični biro in zaščitila kolikor se da razpadanje zgodovinskega spomenika, ki ni samo pomemben za ljubomsko okolico. Morda bi bilo dobro, če bi uredili mesto, na katerem je nekoč stal grad, saj je braneška okolica privlačna za turiste.

P. Potočnik

Kozerija Mi, kombinatorji...

Tisto poletje — menda jih je bilo celo več zapovrstjo — je bilo toliko rodovitno, da nihče ni več hotel obdelovati zemlje. Bo že sama rodila. Vse je drlo v kanclije, da bi čimprej zgradili lepšo bodočnost. Ko je dobra polovica občanov sedela za svojimi mizami, ki so morale biti — kot se spodobi — prej nove kot stare, smo bili na konju. Da bi lahko čim več ljudi proizvajalo, je bilo potrebno zgraditi veliko novih kanclij v katerih so se naši občani vzgajali v birokrate, ki so delali celo nadure, da bi presegli planske obveze in razmišljali skoraj toliko kot fujakerski konji. Produktivnost je rastla iz dneva v dan, saj smo vsako leto odkrivali velikanske notranje rezerve, le izkoraščali jih nismo, ker smo vedeli, da se v socializmu nikomur ne more zgoditi nič hudega. Če pa bi že dō česa prišlo, je obstajala še vedno možnost, da si preskrbimo potrdilo o nepristevnosti in kakor bog odpušča, odpuščamo tudi mi vse grehe in čislamo vse grešnike, ki so se specializirali za odkrivanje lukenj v paragrafih, kar pa nima nobene zveze z mističizmom s katerim smo obračunali že takrat pred leti, ko smo začeli dvomiti v prikazni na Markovskem in v to, da se Jožef rejnik vozi po naših kolnikih s starim rogovim biciklom.

Ko smo ugotovili, da imamo dovolj kanclij, celo malenkost preveč, smo začutili kje nas pravzaprav žuli čevlji. Nato so nekateri modro ugotovili: zakaj — vraga — pa delajo jugoslovanske tovarne čevljev premajhne čevlje? Ker doma nismo bili dovolj pametni, smo šli po nasvet v inozemstvo, čemur smo navadno rekli specializacija. Tako smo se dokopali do spoznanja, da tega niso krive tovarne, temveč noge. Te imamo prevelike! Kanclija je delala spet s polno paro. Občane smo prepričevali, da lahko kot roditelji vplivajo na to, da njihovi potomci ne bodo produktivnost: človek, ki ga imeli prevelikih nog, kajti to med drugim vpliva tudi na čevlji žuli, ne more kdo ve kako delati. Kritizirajoč prevelike noge pa smo končno prišli do spoznanja, da je vse skupaj nekoliko bolj enostavno: če te čevlji št. 41 žuli, kupi čevlji št. 42!

Ja, kaj le bi delali, če ne bi znali tako izvrstno komplicirati. Juš

BANOVCI

V noči od 31. julija na 1. avgusta se je vnelo na skednju posestnika Jožeta Preloga v Banovcih živo apno. Do požara je prišlo zaradi slabe strehe, ki je prepuščala deževnico. Vaščani so požar pravočasno opazili in ga s peskom pogasili.

D. P.

Tri tekme Maribora v Pomurju

Nogometaši Maribora, ki se že več dni pripravljajo v M. Soboti za pričetek tekmovanja v drugi zvezni nogometni ligi, so v preteklem tednu odigrali v Pomurju kar tri prijateljske tekme. Najprej so se v sredo srečali v Lendavi z Nafto, v petek so gostovali v Beltincih, v nedeljo pa so se pomerili z Muro v Murski Soboti.

Nafta : Maribor 0:4 (0:3)

Nafta, ki je igrala zelo postrtno, v prvih 15 minut igre uspešno zoperstavljala zveznemu ligašu. V tem delu igre bi lahko prišla tudi v vodstvo, saj je že v 3. minuti imel Horvat lepo priložnost za gol, vendar je streljal mimo. Tudi v 14. minuti je Madžar lepo ušel obrambi Maribora, vendar je streljal preko gola. Nato so se nekoliko razigrali igralci Maribora in v 17. minuti je Šober dosegel prvi gol. Bila je to napaka najprej Bačija, ki je zgrešil žogo in nato se vratarja Poljanševiča, ki ni uspel zadržati slab strel Šobera. Nato se je izkazal napadalec Maribora Prosen in kar dvakrat premagal vratarja Poljanševiča.

V drugem polčasu se je v glavnem igralo na sredini igrišča. E-dini gol v tem delu je dosegel Šober v 53. minuti in postavil končni rezultat tekme. Najlepo priložnost za gol so imeli domačini v zadnji minuti igre, ko je Balantič zgrešil prazen gol. Tekmo je dobro vodil Bojnec iz Murske Sobotice.

MARIBOR: Vabič (Grlaci), Jovanović, Pletikosič (Rečnik), Grubišič, Sigoreo (Pletikosič), Breznik, Simeunović (Lukič), Šober, Prosen (Satler), Pirc, Binkovski.

Košarkarji gimnazije iz M. Sobotice

KONČANO TEKMOVANJE V OBČINSKI LIGI M. SOBOTA

Tehnostroj v pomurski ligi

S tekmovanjem so končali tudi v občinski nogometni ligi Murska Sobotica, kjer je nastopalo le pet ekip. Daleč najboljši je bilo moštvo Tehnostroja iz Ljutomerja, ki v ostalih moštvih ni imelo resnega tekmeča. Edini poraz je doživelo na Tišini, medtem ko je ostali dve srečanja izgubilo brez borbe. Nogometaši Tehnostroja bodo tako v novi tekmovalni sezoni nastopali v pomurski nogometni ligi. Razveseljivo je tudi drugo mesto Dokležovja, kar prineseča, čeprav je popolnoma zaslužen. Nogometaši iz Dokležovja so zlasti dobro tekmovali v prvem delu, ko so doživeli le dva poraza. Zataknilo se jim je v nadaljevanju spomladanskega dela, vendar so se v finalu zopet popravili in pristali na drugem mestu. Razočarali pa sta tokrat moštvi Vrelec in Tišina, kar zlasti velja za Tišino, ki se je v lanskem letu borila za naslov občinskega prvaka, tokrat pa je zasedla predzadnje mesto. Borejci so nastopili kot novinec in še nimajo dovolj izkušenj.

Končna tabela:

Tehnostroj	16	13	0	3	82:25	26
Dokležovje	16	10	2	4	54:25	22
Vrelec	16	7	3	6	44:51	17
Tišina	16	5	1	10	57:75	11
Borejci	16	2	2	12	23:84	6

Dinamo (Pince) presenetil

V nedeljo se je pričel drugi del prvenstva v občinski nogometni ligi Lendava. V osmem kolu je bila najzanimivejša tekma med Dinamom iz Pince in vodečo Mladostjo iz Centbe. Tekma se je pu hudi borbi končala neodločeno. Graničar iz Benice je premagal Zvezdo iz Doline in po točkah dohitel vodečo Mladost. Tudi tretji kandidat za prvo mesto Olimpija iz Dolge vasi je visoko premagal Elmo iz Lendave in le za točko zaostaja za vodečima. Mura iz Gaberja je zanesljivo zmagala nad zadnje plasiranimi Petišovci in na tabeli prehitela Dinamo iz Pince.

Ceprav je tokrat bilo odigrano šele prvo kolo jesenskega dela prvenstva, se je položaj za naslov

prvaka še bolj zaostрил. Med vodečimi ekipami Mladostjo, Graničarjem in Olimpijo je razlika ena sama točka, kar pomeni, da je lahko vsakršen sporsrljaj enega ali drugega moštva usoden.

Rezultati 8. kola:

Dinamo	: Mladost	2:2
Olimpija	: Elma	4:0
Graničar	: Zvezda	3:2
Mura	: Petišovci	5:2

Tabela:						
Mladost	8	5	2	1	25:9	12
Graničar	8	6	0	2	20:15	12
Olimpija	8	5	1	2	29:16	11
Mura	8	4	1	3	18:16	9
Dinamo	8	4	1	3	23:22	9
Zvezda	8	3	1	4	13:13	7
Elma	8	0	3	5	8:20	3
Petišovci	8	0	1	7	8:33	1

90 let konjskega športa v Ljutomeru

Priredil FERI MAUČEC

Ljutomer, prijazno mestece, prleška metropola, ki leži med griči ljutomerskih gor in panonsko nižino, ni znano samo po svoji odlični vinski kapljici marveč tudi po že dolgo let priznanem ljutomerskem konju, ki so ga tamkajšnji kmetje smotno redili in vzredili v najboljšega gospodarskega in športnega konja, danes znanega tudi izven naših meja kot odličnega ljutomerskega kasača.

Kmetje na desnem bregu Mure so pričeli prirejati vsako leto osrednema takozvano preizkušnjo konj, ki je postala tradicionalna in ta dan so imenovali kmečki praznik. Te preizkušnje konj so postajale iz leta v leto številnejše in privlačnejše in leta 1875 je veleposesnik Avgust Schenkel, ki je gospodaril na gradu v Lukavcih, ustanovil v Ljutomeru dirkalno društvo, ki je drugo najstarejše v Evropi. Ljutomerčani torej letos praznujejo pomemben jubilej — 90-letnico konjskega športa.

Z ustanovitvijo dirkalnega društva v Ljutomeru se je preizkušnja konj vršila na 5 km dolgi cesti Križevci — Ljutomer. Vidnejši razmah je dirkalno društvo v Ljutomeru doseglo leta

MARIBOR: Grlaci, Jovanović, (Babič), Rečnik, Grubišič, Sigoreo, Breznik, Košak (Purgaj), Šober, Prosen (Lukič), Pirc, Binkovski.

BELTINCI: Hartman, Bernadi, Koter, Novak, Zdravce, Tkalec, Križanič (Virag), Fras, Maučec, Maroša, Barbarič.

Mura : Maribor 0:3 (0:1)

Tekma v Murski Soboti je bila zelo živa in na trenutke tudi lepa, čeprav je bila odigrana v dežju. Začetek je bil enakovreden in do 20. minute so se napadi obojestransko menjavali. Nato je prevzel pobudo Maribor in pričel nevarno napadati na vrata Vrdjuka, zlasti preko hitrega Binkovskega na levem krilu, ter v 25. minuti prišel v vodstvo. Prosen je močno streljal na gol, Vrdjuka je žogo odbil do Binkovskega, ki je z močnim udarcem zatresel mrežo. Idealo priložnost, da poveča vodstvo je imel Prosen minuto pred koncem prvega polčasa, vendar je streljal naravnost v Vrdjuko.

V drugem polčasu je Maribor nastopil v nekoliko spremenjeni postavi, kljub temu pa je še naprej nevarno napadal. Vrstili so se napadi za napadom in v 54. minuti je Binkovski že drugič potresel mrežo domačinov. Samo dve minuti kasneje je Sigoreo postavil končni rezultat tekme, potem ko je z glavo iz kornjerja centrirano žogo usmeril v mrežo. E-dino priložnost za gol so imeli domačini v 75. minuti, vendar so napadali preveč oklevali. V 76. minuti se je Prosen sam znašel pred vratarjem Kolaricem, vendar je streljal preko gola. Tekmo je dobro vodil Kozar iz Murske Sobotice.

MARIBOR: Vabič, Jovanović, (Babič), Rečnik, (Simeunović), Grubišič, Sigoreo, Breznik, Košak, (Purgaj), Sopič, (Lukič), Šober, Prosen, Binkovski.

MURA: Vrdjuka, (Kolaric), Horvat I, Martinuzi I, Drvaric, Horvat III, (Vigali), Sečko, (Martinuzi II), Tkalec, (Pavlovič), Rantaša, Ilić, Horvat II, Jandi, (Cener).

ranih plavalcev in plavalk, ki bi se z rednim treningom lahko razvili v dobre tekmovalce. Nerazumljiva je tudi odločitev zdravilišča v Radencih, ki domačim plavalcem — članom društva ni omogočilo prostega vstopa na treninge in tako si morajo tekmovalci sami plačevati vstopnine. To je prav gotovo tudi eden od vzrokov, da se treningov ne udeležuje še večje število plavalcev.

V skupnem številu točk so zmagali tekmovalci in tekmovalke iz Murske Sobotice, ki so zbrali 134 točk, radenci pa 122 točk, ter obdržali naslov pomurskega prvaka, ki so ga osvojili na lanskeoletnem tekmovanju. Med pionirji so zmagali plavalci iz Murske Sobotice s 33 točkami, medtem, ko so plavalci Radencev zbrali 29 točk. V tekmovalni pionirski so bile uspešnejše plavalke Radencev, ki so zbrale 29 točk, medtem ko so pionirke iz Murske Sobotice zbrale 15 točk. Med mladinci so bili boljši plavalci iz Murske Sobotice s 55 točkami pred Radenci, ki so zbrali 33 točk, medtem ko so se mladinke razšle z neodločenim rezultatom 31:31. Na tekmovanju so bili doseženi naslednji rezultati:

Mlajši pionirji:	
50 m kravl:	
Darvaš (Radenci) 46,0, Bačić I (Sobota) 55,0, Bačić II (Sobota) 58,0.	
50 m prsno:	
Haki (Sobota) 56,0 Bačić II (Sobota) 1:11,0, Bačić I, (Sobota) 1:13,0.	
Mlajše pionirke:	
50 m prsno:	
Kovač (Radenci) 59,0, Dragojlovič (Sobota) 1:11,0, Kramberger (Sobota) 1:13,0.	

KONČANO PRVENSTVO V POMURSKI MLADINSKI LIGI

Prvaki mladinci Mure B

Končano je bilo prvenstvo v pomurski mladinski nogometni ligi. Tokrat je nastopalo sedem moštvo Pomurja, med katerimi so bili najuspešnejši mladinci Mure B iz Murske Sobotice, ki so zasedli prvo mesto ter postali pomurski prvaki za leto 1964-65. Posebno presenečenje so pripravili nogometaši Veržaja, ki so zasedli odlično drugo mesto. Nafta in Bakovci, ki sta se precej časa potegovali za najvišje mesto sta zasedli tretje oziroma četrto mesto. Razočarali so tokrat mladinci Grafičarja, ki so v lanski tekmovalni sezoni prebivali v gornjem delu tabele, medtem ko so letos zasedli zadnje mesto.

PRED NEDELJSKIMI AVTO MO-TO DIRKAMI V M. SOBOTI

Prvi nastop avtomobilistov

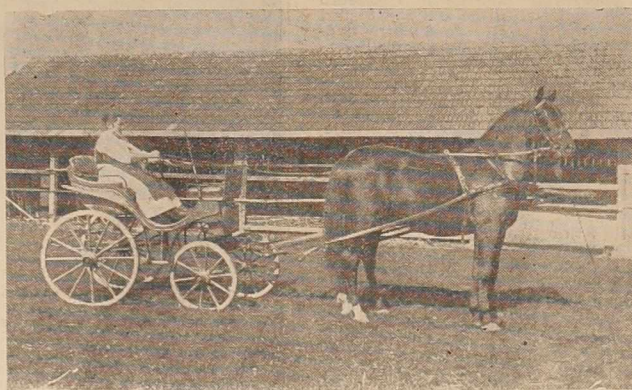
AMD »Stefan Kovač« Murska Sobotica, organizator nedeljskih tretjih cestno hitrostnih avto moto dirk za prvenstvo Slovenije ima te dni polne roke dela. V sprejemno pisarno so že prispel številne prijave iz celotne Slovenije, ki jih je nad 50, med katerimi so vsi najboljši slovenski dirkači. Z delom so pričele tudi posamezne komisije, ki pripravljajo vse potrebne za dirko. Za gledalce bo prav gotovo najzanimivejša dirka avtomobilistov, ki bo tokrat prvič v Murski Soboti. Prav v tej kategoriji bomo videli najboljšo jugoslovanske avtomobiliste na čelu s »starim« Matevžem Štefotom.

Ljubitelji tega drznega in privlačnega športa, ne zamudite izredne priložnosti.

Mra B	12	8	1	3	31:24	17
Veržaj	12	7	1	4	42:24	15
Nafta	12	6	2	4	31:24	14
Bakovci	12	7	0	5	32:27	14
Brazda	12	4	2	6	24:26	10
Turnišče	12	5	0	7	30:33	10
Grafičar	12	2	0	10	20:52	4

trebno za dirko. Za gledalce bo prav gotovo najzanimivejša dirka avtomobilistov, ki bo tokrat prvič v Murski Soboti. Prav v tej kategoriji bomo videli najboljšo jugoslovanske avtomobiliste na čelu s »starim« Matevžem Štefotom.

Ljubitelji tega drznega in privlačnega športa, ne zamudite izredne priložnosti.

Dvovprega Sokol-Nigre, last Slavič Alojza iz Banovec pod vati žeje Slavič ob 50 letnici obstoja društva, leta 1925. Žene, ki so takrat tekmoval v narodnih nošah so bile mnogo aktivnejše od današnjih.

1892, ko so vodstvo kluba prevzeli zavedni Slovenci, med katerimi omenja zlata knjiga »Das Goldene Buch« Jožefa Mursa iz Krapja, Matijo Žemljica iz Ljutomerja in druge, ki so uspeli urediti dirkališče na Cvenu. Takrat so tekmovalno stezo, ki je bila elipsaste oblike označili z brazdo, ki so jo vrezali v plugom. Uspehi na tem novem dirkališču so postajali vse vid-

Poslušajte in gledajte

RTV Ljubljana

NEDELJA, 8. AVGUSTA

8.05 Mladinska radijska igra F. Feld: Zaba s trobento; 8.35 Iz albuma skladb za otroke; 10.00 Se pomnite, tovariši... Ludvig Golob; Pod Mokrcem; 10.20 Zbor »Svobode« iz Celja p. v. Borisa Frlinca — poje stare delavske pesmi; 11.00—11.15 Turistični napotki za tuje goste; 11.45 Nedeljska reportaža; 13.30 Za našo vas; 13.45 Pred domačo hišo; 14.00 Ura s spanskimi skladatelji; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna — S. Leacock: Zmešan od zmešnjave; 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mojstrske partiture; 21.10 Melodije raznih narodov.

PONEDELJEK, 9. AVGUSTA

8.05 Veseli planšarji in ansambel Boruta Lesjaka; 8.30 Pol ure z majhnimi ansambli; 9.00 Za mlade radovedneže — Prigishe radovednosti za vas...; 9.15 Pesmi, ki ste jih peli v preteklem šolskem letu; 9.30 Mali jutranji koncert; 10.35 Naš podlistek V. Mariconi: Preprosta aritmetika — I; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Silc: Zasnovava preciznih krmnih posevkov; 21.40 Narodne pesmi ob spremeljavni harmoniki; 14.05 S poti po Mediteranu...; 15.30 Poje Učiteljski pevski zbor Emil Adamič; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 18.15 Pol ure z orkestrom Ray Conniff; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izbrali smo za vas; 21.05—23.00 Skupni program JRT — Studio Zagreb; 23.05 Po svetu jazza.

TOREK, 10. AVGUSTA

8.05 Od melodije do melodije; 8.35 Iz zakladnice narodnih pesmi; 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani; 10.15 Scene iz opere Hovansčina Musorgskega; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Lucijan Marija Škerjanc: Gazele — sedem orkestralnih pesnitev; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jančez Pogačar: Tudi privesnice naj dajo veliko mleka; 12.40 Čez hrib in dol; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Skladbe Josepha Haydna; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 Simfonična glasba; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Slovenski vokalni solisti, orkestri in ansambli zabavne glasbe; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Majhen recital pianista Igorja Dekleve; 21.25 Serenadni večer; 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 11. AVGUSTA

8.05 Lahka glasba; 8.25 Pri pionirjih naše orkestralne glasbe; 9.00 Svet skozi sončna očala; 9.15 Mladinski zbori pojo; 9.30 Z orkestri in ansambli zabavne glasbe; 10.15 Duet iz slovenske in francoske glasbene literature; 10.30 Človek in zdravje; 10.40 Nekaj domačih v instrumentalni izvedbi; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Drobni odlomki iz Mozartovih oper; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Dragob Sabec: Vzroki pogina senčnih prašičev; 12.40 Narodne pesmi v izvedbi narodno zabavnih ansamblov in solistov; 14.05 Iz koncertov in simfonij; 15.30 Poje zbor madrigalistov iz Holandije p.v. Piera van Hauwe-ja; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.15 Iz fonoteke Radia Koper; 18.40 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Bedrich Smetana: Skrivnost, opra v treh dejanjih; 22.10 Od popevke do popevke; 22.50 Literarni nočno.

CETRTEK, 12. AVGUSTA

8.05 Dopoldanski domači mele-mele; 8.25 Lahka glasba; 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Instrumentalna glasba za mladino; 10.15 Naši solisti v Verdije-vih operah; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Vlado Martelanc: Čebele na jesenski paši oziroma krmljenje na zalogo in zimsko zalogo; 12.40 Čez zelene trate; 13.30 Priporočamo

vam...; 14.05 Solistične skladbe slovenskih in srbskih avtorjev; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Koncert pihalne sodbe Rudolf Urbanc; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Turistična oddaja; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Lirika skozi čas — Renesansa; 22.10 Nočni akordi; 23.05 Iz sodobne komorne glasbe.

PETEK, 13. AVGUSTA

8.05 Zabavni zvoki; 8.35 »Stari časi« v češki in slovenski glasbi; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Slovenske narodne pesmi; 10.15 Lahka glasba; 10.35 Naš podlistek; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Pojeta tenorist Mitja Gregorac in mezzosopranistka Sonja Drakslar; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Milko Trstenjak: Pomen selekcije za vzgojo kvalitetnih sadnih sadik; 12.40 Skozi čas; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Podobe iz pravilnega sveta v orkestralnih barvah; 15.30 Partizanske in množične pesmi; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrom zabavne glasbe; 18.45 Festivalno poletje; 19.05 Glasbeni radijski dnevnik; 20.30 Zborovske skladbe St. Mokranjca; 21.00 Cetrt ure z ansambli Atija Sosa; 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih; 22.10 V svetu jazz; 22.50 Literarni nočno.

SOBOTA, 14. AVGUSTA

8.05 Domače pesmi in napevi; 8.25 Iz komorne literature za trobento, violino in klavir; 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Uspehi glasbenih šol v preteklem šolskem letu; 9.30 Igrajo domače pihalne sodbe; 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Baritonist George London poje monologe iz oper Mojstri pevci in Parsifal; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Mitja Cerne: Boljši o-beti za intenzivno proizvodnjo lesa v plantažnih nasadih; 12.40 Prek sončnih dobav; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Poljudna koncertna glasba; 15.30 Nastopajo zbor in solisti slovenskega izseljenskega društva Korotan iz Clevelanda; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Iz baleta Labodje jezero Petra Iljiča Čajkovskega; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Melodije tega tedna; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00—22.00 Sobotni večer s plesom; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

TELEVIZIJA

Cetrtek, 5. agusta

18.40 Poročila; 18.45 Reportaža; 19.15 Koncert Zuzane Ružičkove (čembalo); 19.45 TV pošta; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 Akcija inšpektorja Rukavina — TV igra; 21.40 TV Obzornik.

Sljeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 19.45 Propagandna oddaja; 21.40 Turizem — poročila; 22.10 Včeraj, danes, jutri.

Petek, 6. avgusta

18.40 Poročila; 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse; Nasveti za pikniki; 19.00 Britanska enciklopedija; 19.15 Narodna glasba; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Celovečerni film; 22.00 TV obzorik; 22.15 Komorni koncert — oddaja italijan. TV.

Sljeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 18.45 Kultura in umetnost; 19.45 Propagandna oddaja; 20.30 Zarobljeno srce — celovečerni film; 22.00 Informativne oddaje.

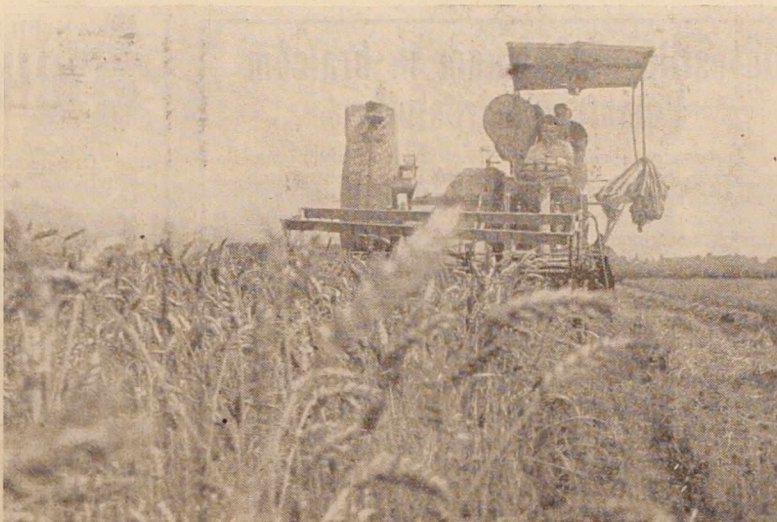
Sobota, 7. avgusta

18.40 Poročila; 18.45 Zgodbe in nezgode — oddaja za otroke; 19.30 Vsa sobota; 19.45 Cilekac; 20.00 TV dnevnik; 20.25 S kamero po svetu; pribl. 20.55 Sopot: Festival pesmi; 22.20 Tormini: Podelitev nagrade Prix David Donatello najboljšim filmskim ustvarjalcem; pribl. 23.00 Poročila.

Sljeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 19.30 TV pošta; 19.45 Propagandna oddaja; 20.25 Sopot: Festival pesmi; 22.25 Sprehod skozi čas; 22.55 Zgodbe za vas; 23.25 Informativne oddaje.

Obrat za kmetijstvo Rakičan, ki posluje v okviru Kmetijsko-industrijskega kombinata »Pomurka« M. Sobota, je nastal 1. januarja 1964 z združitvijo bivših kmetijskih gospodarstev Rakičan, Beltinci in Lendava. S 1. julijem 1964 je obrat prevzel družbena zemljišča in proizvodnjo bivših kmetijskih zadrug v Murski Soboti, Beltincih, Puconcih in Martjancih. Sedaj ima obrat skupno 4.200 ha kmetijskih zemljišč v družbeni proizvodnji, kar praktično pomeni, da združuje domala ves družbeni sektor kmetijstva v Prekmurju. V okviru obrata posluje 17 ekonomskih enot: Beltinci, Benica, Grad, Kramarovec, Lemerje, Lendava, Mačkovci, Motvarjevci, Murska Sobota, Petanjci, Puconci, Rakičan, Tešanovci, Topolovci, Žitkovci, svinjereja (Nemščak in Jezera) in mešalnica krmil v Murski Soboti.

Nekdanja idila o žetvi in »žnjecih« izginja med ropotom velikih kombajnov, ki opravljajo žetev in mlačev hkrati. Posnetek je z beltinskih žitnih polj. (Foto: S. Klinar).

KMETIJSKI OBRAT V RAKICANU — DRUŽBENI SEKTOR KMETIJSTVA V PREKMURJU

Letos sto vagonov semenske pšenice

Zdaj, ko smo vam predstavili Obrat za kmetijstvo Rakičan, naj še povemo, da sta od upravnega središča obrata najbolj oddaljeni EE Benica in Kramarovec — po 34 km, kar pomeni, da znaša premer operativnega ozemljskega kroga obrata okrog 70 km. To pa kljub dokajšnji samostojnosti ekonomskih enot, ki jih upravljajo kolektivni kot celote, daje še posebno težo operativnosti in gospodarjenju obrata.

PRI PŠENICI: HEKTARSKI DONOSI NAD 40 STOTOV

Na ekonomskih enotah Obrata za kmetijstvo Rakičan je žetev v polnem teku. Od

670 ha pšenice so dosedaj povili že polovico. V zadnjem času jim nagaja vreme in preupravnega središča obrata vladuje italijanska sorta »Leonardo«, pri kateri se hektar donosi gibljejo večinoma nad 40 stotov. To je za letošnje neugodno vreme dober rezultat. Na nekaterih parcelah na ekonomskih enotah Beltinci, Rakičan in Murska Sobota so pridelali tudi do 45 stotov do 48 stotov po ha. Ugotavljajo, da je zaradi neugodnih vremenskih razmer pšenica lažja (ima manjšo hektolitrsko težo) od normalne letine. V obratu računajo, da bodo letos prodali okrog 100 vagonov semenske pšenice sort »Leonardo« in »Bezostaja« (ruska sorta).

KAKO JE Z IZPOLNJEVANJEM PROIZVODNEGA PLANA

Grupa živine	V ŽIVINOREJI		
	Plan prodaje 1965	Realizacija v I. polletju 1965	% izpolnit. plana
bekoni	15.850 kom.	7.299 kom.	46,0 %
pitana živina	4.800 kom.	2.603 kom.	54,2 %
mleko	2.100.000 lit.	1.028.000 lit.	48,96 %

Zivinoreja je v okviru Obrata za kmetijstvo Rakičan zdaleč prevladujoča panoga, saj je udeležena v skupnem dohodku z okrog 90 odst. Zivinoreja je kot celota rentabilna, najbolj pa seveda reja pitane živine.

Celotna poljedelska proizvodnja, razen pridelovanja semenske pšenice, je usmerjena v pridelovanje krme za živino. Letos imajo posejano silažno koruzo na okrog 770 ha; koruza obeta obilen pridelek kvalitetne silaže. V lanskem letu so silirali na vseh ekonomskih enotah na nov način, ki se je zelo dobro obnesel. Ljudje so v začetku govorili, da se bo silaža pokvarila, vendar so lahko pozneje

videli, da praktično ni bilo odpadka.

Trenutno redijo 5.600 komadov pitane živine, 10.000 svinj raznih kategorij in 650 krav-molnic. Trenutno imajo razen treh hlevov za pitano živino in enega svinjaka vse polne hleve. Tudi te hleve bi lahko imeli polne, če bi imeli zadosti skladiščnega prostora. Tako imajo v teh hlevih surovine za krmila.

Zelo dobre rezultate dose-gajo pri reji živine: v polletju so dosegli pri pitani živini povprečno 0,97 kg dnevnega prirasta, pri bekonih 0,50 kg prirasta in namolzli po kravi 1.665 litrov mleka.

POLLETNO GOSPODARJENJE V LUČI FINANČNIH POKAZATELJEV

Za uspešno gospodarjenje Obrata za kmetijstvo Rakičan govore tudi nekateri finančni pokazatelji. Tako so v letošnjem I. polletju v primerjavi z enakim obdobjem lani dosegli za 67,5% večji celotni dohodek, za 77,2 odst. večji čisti dohodek, skladi obrata so se povečali kar za 144,1%. Tako so v prvem polletju ustvarili za sklade 52.000.000 din. Ob prizadevanju vsega kolektiva jim je uspelo povečati proizvodnjo ob istočas-nem zmanjšanju stroškov. Upajo, da bodo tudi letos, kot lansko leto, imeli v Sloveniji med družbenimi posestvi naj-nižjo PLC pitane živine. Pri-zadevajo si, da bodo tudi pri PLC mleka in bekonov med najnižjimi v Sloveniji.

Od vseh zaposlenih imajo le 5,5% pisarniškega osebja. S tem procentom so daleč najnižji nad vsemi drugimi obrati v kombinatu, kar za-deva število pisarniškega o-sebja. V prvem polletju so de-lavci zaslužili v osmih urah 48.125 din. Ker je potrebno v kmetijstvu v sezoni delati več ur, je seveda bil zaslužek viš-ji.

Nova gospodarska reforma jim, kot zatrjujejo, prinaša nekoliko ugodnejši položaj, čeprav ne prikrivajo dejstva, da kljub temu še vedno ob-stajajo precejšnji dispropor-cii med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih iz-delkov pri čemer mislijo pred-vsem na kmetijsko mehaniza-cijo.

IN SE NEKAJ TEŽAV, S KATERIMI SE SPOPRIJEMAJO

V Obratu za kmetijstvo Ra-kičan imajo največjo težavo, ker nimajo zadosti skladišč-

nih prostorov. Zaradi tega mo-rajo imeti vskladiščene suro-vine za krmila v omenjenih štirih hlevih in še v hlevih in šupah pri privatnikih. Pred kratkim so najeli skladišče celo v oddaljeni Metliki, ker ga bližje niso mogli nikjer do-biti.

Nadaljnjo veliko težavo i-majo zaradi pomanjkanja kompletne mehanizacije za posamezne glavne kulture, ki jih pridelujejo. Težave imajo tudi z obstoječo domačo me-hanizacijo, ker je narejena iz slabega materiala in se zaradi tega tudi rada kvari in lomi. Pred kratkim so naročili več-jo količino domačih gnojil v obliki granulata. Gnojila so dobili strnjena in v slabih pa-pirnatih vrečah, ki so se že razirgale med prevozom s po-staje v skladišče.

Povsem upravičeno ugotav-ljajo, da bo moralo kmetij-stvo kot celota nastopati bolj organizirano in energično za-htelevati od domače industrije, da proizvaja kvalitetnejšo blago in stroje, posebno še, ker mora kmetijstvo plačeva-ti domače stroje dražje kot so uvoženi, čeprav so slabše kvalitete.

Težave povzročajo tudi dej-stvo, da imajo dosti svojih zemljišč na vodoplavnih ob-močjih. Posebno so izpostavljena poplavam zemljišča na EE Lendava. Na tej EE je bilo okrog 200 ha zemljišč kar štirikrat poplavljenih. Zaradi poplav in visoke talne vode so morali okrog 200 ha koru-ze za silažo drugič sejati in okrog 50 ha celo tretjič.

Menijo, da bo skupnost morala dati večja finančna sredstva za ureditev vodnega režima na poplavljenih ob-močjih.

REKLAME, OGLASI IN DRUGA GOSPODARSKA PROPAGANDA V PV IN RADIU MURSKA SOBOTA — USPEŠEN POSREDNIK MED POTROŠNIKOM IN PROIZVODNJO!

Razpisna komisija

PRI OKROZNEM SODIŠČU V M. SOBOTI razpi-suje prosto delovno mesto

kurjača centralne kurjave

Pogoji: sposobnost za ravnanje z napravami cen-tralne kurjave.

Prednost imajo kandidati, ki so usposobljeni za vožnjo in vzdrževanje osebnega avtomobila, vodovod-nih in električnih instalacij.

Upokojenci ne pridejo v poštev.

Osebnih dohodkov bodo določeni po Pravilniku o de-litvi osebnih dohodkov sodišča. Nastop službe 16. septembra 1965.

Prijave z življenjepisom ter dokazili o strokovni usposobljenosti in o dosedanjem službovanju je tre-ba vložiti pri razpisni komisiji Okrožnega sodišča v Murski Soboti do 25. avgusta 1965.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 6. avgusta — Vlasta Sobota, 7. avgusta — Kajetan Nedelja, 8. avgusta — Miran Ponedeljek, 9. avgusta — Janez Torek, 10. avgusta — Lovrenc Sreda, 11. avgusta — Veseljko Cetrtek, 12. avgusta — Klara

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

6. avgusta — dr. Gregorčeva
7. avgusta — dr. Rousova
8. avgusta — dr. Rousova
9. avgusta — dr. Gregorčeva
10. avgusta — dr. Miklič
11. avgusta — dr. Zupančevac
12. avgusta — dr. Rousova

KINO

MURSKA SOBOTA — 6. in 8. av-gusta italijanski barvni film: »Pošast v Rimu«. 9. in 10. av-gusta ruski barvni kinemaskop-ski film: »Ljudje na mostu«. 11. in 12. avgusta francoski ki-nemaskopski film: »Lansko leto v Marienbadu«.

BUCKOVCI — 8. avgusta film: »Zaljubljeni detektivi«.

GORNJA RADGONA — 6. avgusta izredna predstava domačega barvnega filma: »Pot okoli sve-ta«. 7. in 8. avgusta ameriški barvni film: »Rimska pomlad gospe Stone«. 11. avgusta an-glesko-nemški film: »Maščeva-nje vojaka Pulija«.

VELIKA POLANA — 7. in 8. av-gusta nemški kriminalni film: »Primer dr. Spirdinga«.

APACE — 7. in 8. avgusta ame-riški barvni kinemaskop. film: »Napad v zori«.

SALOVCI — 7. in 8. avgusta ma-džarski film: »Majski mrazi«.

CRENSOVCI — 7. in 8. avgusta an-gleski barvni kinemaskopski kriminal. film: »Pekleni klub«.

BELTINCI — 7. in 8. avgusta a-me-riški barvni film: Traper Kelli«.

PRODAM

HISO, zidano, brez popravila, v dobrem stanju, z gospodarskim poslopjem in 7 ari zemlje, pro-dam za 1.600.000 din. Kupec se lahko vseli takoj po prodaji. Anton. Katan. Ziberči, p. Apa-če. M-515

TELICO IN KRAVO s teletom, ža-go z diesel motorjem in moped, dvosedežni prodam. Naslov v upravi lista. M-518

DVONADSTROPNO POSLOPJE, 10 x 9 m, novo, primerno za pre-ureditev večje obrtne delavni-ce v pritličju in lepih stano-vanjskih nadstropnih prostorov, ugodno prodam. Mlin, Boreci, p. Križevci pri Ljutomeru. M-519

STEDILNIK »TOBI«, električni, na dve plošči (visok s pekačem), ugodno prodam. Stefana Kova-ča 21-1-2, M. Sobota. M-485

DRVARNICO, leseno, 5 x 3 m, kri-to z opeko, ugodno prodam. Tišinska 9, M. Sobota. M-520

ZABAVA • PLES • DOMAČE SPECIJALITE

VESELIČE

SREČLOV • VINO • PIVO • RIBE • BAR

GOSTILNICA SIJARTO V PU-CONCIH bo priredil 8. avgusta 1965 VRTNO VESELIČE. Postre-ženi boste s picci, ribami, do-mačimi specialitetami in prist-nim vinom. Vljudno vabljeni! M-517

Osnovna šola Cankova - učitelji

Naknadni razpis delovnih mest v letu 1965 na Osnovni šoli Cankova

1. Osnovna šola Cankova:

— 2 učitelja za razredni pouk; učiteljišče z diplo-mo U; samske sobe in 1 družinsko stanovanje.

— 1 predmetni učitelj — PRU za zgodovino in zemljepis ali učitelj — U, ki je izredno vpisan na PA; samska soba.

— 1 predmetni učitelj — PRU za slovenski in nemški jezik ali učitelj — U, ki je vpisan na PA izredno; samska soba.

2. Območni oddelki — Gerlinci:

— 2 učitelja za razredni pouk — učiteljišče z di-plomo — U; samske sobe in 1 družinsko stanovanje.

Prijave je potrebno vložiti pri ravnateljstvu šole do 20. avgusta 1965.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, sina, brata, strica

Jožefa Pozveka

iz Tešanovec

se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, prečastiti duhovščini in pevskeemu zboru, kolektivom Agromerkurja, Zavarovalnice Murska Sobota in po-slovne enote KIK Tešanovci, vsem prijateljem in znan-cem, ki so pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Tešanovci, Murska Sobota, Ljubljana, 27. julija 1965.

Zalujoči: žena z otroci, oče, bratje
Ivan, Gusti in Stefan z družinami ter o-stalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega dobrega moža

Franca Mauka

posestnika IZ BORACEVE — SL. RADENCI

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, za številne darovane vence in cvetje.

Hvala vsem, ki so mu lajšali bolečine ob njegovi težki bolezni, posebno zdravnikom dr. Eriku Klineju in dr. Ostanu iz Gornje Radgone.

Posebno se zahvaljujem članom Gasilskega društva Sl. Radenci — Boraceva za njihovo požrtvovalno delo, dalje ga-silskimi društvom Sratovci, Mele, Hrašče-Mota, Hraščenski vrh, Kapela, Industrijskemu gasilskemu društvu Radenci, G. Radgona, Jančev vrh, Apače, Ljutomer in Murska Sobota ter vsem lovskim družinam.

Zalujoča žena Milena

dražbeni oklici

I 713/64

9. septembra 1965 ob 8. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 17 dražba nepremični-ne, zemljiška knjiga Gančani, vl. št. 246.

Cenilna vrednost 257.055 din.

Najmanjši ponudek 169.000 din.

Občinsko sodišče v Murski Soboti, 26. julija 1965.

300 šivalnih strojev

za krožno šivanje, pov-sem novih, znamke Singer, Pfaff, Bernina itd po 400 šilingov, pogrezljivi od 700 šilingov dalje, Cickack od 1.200 šilingov dalje itd.

Garancijska!

Pirker, Graz, Schönaugas-se 43, Österreich.

SOBE

SOBO, opremljeno, išče dijakinja učiteljišča. Naslov v upravi li-sta. M-513

SOBO oddam trem dijakinjam. Naslov v upravi lista. M-514

DRUŠTVENE OBJAVE

AMD »STEFAN KOVAČ« MURSKA SOBOTA

OBVEŠČA

— V NEDELJO, 8. AVGUSTA T.L. BODO ZARADI VELIKIH AVTOMOTO DIRK ZAPRTE ZA VES PROMET VSE GLAVNE CE-STE V MURSKI SOBOTI — OD 5. DO 18. URE.

— OBVOZ iz smeri Tišina: Na križišču pri gostilni Po-lanič dalje po Kroški uli-ci in za Martiniščem na Ba-kovsko cesto, od tu pa da-lje v smeri proti Lendavi in Ljutomeru. Obvoz velja tudi v obratni smeri.

— OBVOZ iz smeri Gede-rovec: Na ulici Stefana Ko-vača pred gimnazijo na le-vo in dalje po Grajski in Lendavski cesti v Moravec in na Goričko. Obvoz velja tudi v obratni smeri.

terenska služba

servisi

kmet. mehanizacija

agroservis m. sobota

Ob sicer redkih lepih dneh je ljutomersko kopališče polno

»Poletna noč« na Ljutomerskih ribnikih

doslej največja tovrstna prireditev v Prlekiji.

Turizem v Prlekiji se vse bolj uveljavlja. Lepote Prlekije vedno bolj in bolj privlačajo domače in tuje turiste. Za to, da bi bila Prlekija še bolj privlačna skrbi turistično društvo v Ljutomeru z nekaterimi drugimi organizacijami in društvi. Zadnje čase se močno uveljavljajo ljutomerski ribniki in turistična postojanka »Vinski hram« v Jeruzalemu.

Prav te dni se Turistično društvo Ljutomer skupno z nekaterimi delovnimi organizacijami pripravlja na eno največjih prireditev na ljutomerskih ribnikih to je »POLETNA NOČ«, ki bo v soboto, 7. avgusta 1965 ob 19. uri. Tokrat bo na sporedu modna revija na vodi, plovba na otok

skrivnosti in Prlekija skozi stolje. V zabavnem programu bodo sodelovali med drugim Prleška Micka in veseli Prleki. Pester veseli program bo presenetil obiskovalce. Nič, manj pomembna ne bo revija na vodi v kateri sodelujejo INDOPOL Ljutomer, Mura Murska Sobotna, PIK Maribor, Beltinka Beltinci, INDIP Lendava in še nekatera podjetja. Plesišče bo na vodi. Za napovedano prireditev je veliko zanimanje domačih in tujih turistov, ki bodo prišli iz Maribora, Hrvaške in sosednje Avstrije.

Na prireditvi »POLETNA NOČ« bodo izvolili najprikupnejše dekle večera.

Veržejska zgodovina

Veržej ima verjetno najbogatjšo zgodovino v Pomurju. Ne samo to, da so se v Veržeu odigrali znameniti boji s Kruci, tudi gasilstvo ima v kraju svoj pomen in svojo zgodovino. Veržejci so že od nekdaj zapisovali vse podrobnosti, ki so se odigrale v vasi. Tem zapisom so dali ime Veržejska kronika. Morda ta kronika piše tudi kako so v starih časih bika vlekli na turen in podobno. Le kdo bi imel sredi tolikšnega dela na polju in v hlevih čas, da prebrska to debelo in zanimivo kroniko. In če katerega izmed starih Veržejcev vprašate: »Čemu pa še danes pišete kroniko?« dobiš enostaven in jedrnat odgovor: »Neka posebnost pač moramo biti, ko pa ljudje toliko vedo od nas povedati.«

Obiskal sem Rajmunda Topolovca, ker sem zvedel, da on hrani kroniko. Ko sva sedela pri debeli »bukvi« cel popoldan mi je vzbudil idejo: »Kaj če bi nekaj napisal v časopisu?«, sem ga vprašal. »Nekaj o gasilstvu, drugo tako ali tako že v Beogradu ljudje vse vedo«, mi je s prijaznim nasmeškom dejal.

»Dobro«, sem dejal in zapisal tole:

Stevilni veržejski boji s Kruci so zahtevali v tistih časih opremljeno gasilstvo. Velike prošnje in izkazovanje časti je pomagalo, da je že pred letom 1854 Veržejem neki radgonski živinozdravnik, ki je bil po rodu Verženec, podaril takratnim gasilcem ročno brizgalno. Leta 1874 so gasilci s to brizgalno sodelovali pri petih velikih požarih v Iljaševcih, Krištančih, na Glavi in v Banovcih. Kasneje, leta 1918, je vojaštvo, ki je bil tistikrat v Veržeu, vsled nestrokovnega ravnanja brizgalno popolnoma uničilo.

Zaradi potrebe po novem modernem gasilskem orodju so romale prošnje veržejskih gasilcev

Janez Ferenc

34

Vrač je velel očetu, naj ga pusti samega pri Iztoku. Svarun je spoštljivo poslušal in se vrnil k starešinam. Trenutki so se mu vlekli in plazili brezkončno. Kdaj se je kdo približal ognju in če je zadonel vesel vzklík se je stresel, privzdignil glavo in se ozrl. Upal je, da prihaja vráč z veselim sporočilom. A ni ga bilo.

Pobledele so zvezde, ugašale in ginile na sivem nebu. Tedaj se dotakne Svaruna rahla roka. Starec vztrepetal.

»Svarun, tvoj rod ne umre! Slava bogovom!«

Starosta plane pokonci in odhiti v šotor. Iztok ga veselo pogleda krog ustnic mu igra smeh. Oče poklekne k sinu in zajecja:

»Iztok, Iztok, moj otrok...«

Obvestilo naročnikom in bralcem Pomurskega vestnika

Obvestilo ni razveseljivo, vendar, spoštovani naročniki in bralci, je naša dolžnost, da vas obvestimo o negotovi nadaljnji usodi Pomurskega vestnika.

Nova raven cen, ki se oblikuje z že doslej sprejetimi ukrepi, občutno povečuje stroške izdajanja lista. Že doslej smo z naročnino krili komaj 23% vseh stroškov — mimogrede povedano, zadoščala je komaj za papir, brez tiska in vseh ostalih stroškov.

S 1. avgustom so povišali ceno domala vsi jugoslovanski časopisi — dnevniki in tedniki. To moram storiti tudi mi. Ceno izvodu v maloprodaji smo predvidevali na 50.— dinarjev, prav tako bomo zvišali naročnino, predvidoma na 2.400.— dinarjev letno. O tem je včeraj razpravljal svet delovne enote informacijske in založniške dejavnosti v ČZP Pomurski tisk in o tem bo dokončno razpravljala še Izdajateljski svet Pomurskega vestnika — na seji pojutrišnjem.

V kolektivu uredništva in uprave smo proučili vse možnost, kako zagotoviti nadaljnje izhajanje lista — vendar ne gre drugače. Čeprav je to boleče in nepopularno, bo treba naročnino za list le bolj približati ekonomski ceni. Seveda, tudi obseg lista bomo morali prilagajati finančnim možnostim, kar pa je v prvi vrsti pogojeno tudi z naklonjenostjo naših cenjenih naročnikov in bralcev, za katere upamo, da bodo tudi nadalje še ostali prijatelji domačega lista, ki že 16 let obiskuje pomurske družine in hiše.

Uredništvo in uprava

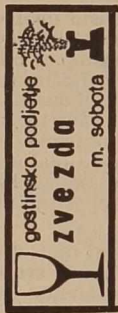
Uničujoča vodna stihija

(Nadaljevanje z 2. strani)

Med najbolj ogroženimi kraji ob Muri so Dokležovje in Murski Črnci, kjer je voda močno narasla. Most na Muri pri Veržeu je narasla Mura močno razmajala, voda pa je preplavila tudi cesto in grozila Veržeu. V tork dopoldne je bila večina prometnih cest zaprta. V Petrovcih je voda preplavila farmo piščancev in naredila precejšnjo škodo.

Ni mogoče opisati vseh primerov razdivjane vodne sile. Škoda bo znašala na stotine milijonov dinarjev. Prebivalstvo ogroženih krajev je disciplinirano in požrtvovalno priskočilo na pomoč, prav tako gasilci. V Dolnji Bistrici so v tork evakuirali nekaj družin. Mura pa je prestopila bregove na Bistricah, v Hotizi in v Dol. Lakošu, v Benici pa je v zadržnem skladišču uničila 1.500 kg umetnih gnijil.

Velika vrtna veselica

bo v nedeljo, 8. avgusta t. l. popoldne in zvečer — takoj po zaključku velikih avtomobilskih in motornih dirk

NA DVORIŠČU HOTELA »ZVEZDA« V MURSKI SOBOTI

Pester jedilnik kulinarčnih in domačih specialitet: odojki, ribe, piščanci, ražnjiči, čevapčiči, svinjsko iz »tunke« itd.

Za vas — za vaše prijetno razvedrilo in okrepčilo!

Vljudno vas vabi kolektiv Gostinskega podjetja »Zvezda« Murska Sobotna

LAHKE POLETNE OBLEKE — ŽE OD 2.800 DIN
DALJE PRODAJNI SERVIS

Modne hiše

LJUBLJANA — MARIBOR

MILAN FILIPČIČ:

REICHSTAG V PLAMENIH

Dresdenska opera je 7. marca igrala Verdijevega »Rigoletta«. Za dirigentskim pultom je stal izmed najboljših nemških dirigentov Fritz Busch. Oddelek SA — 60 mož — je med predstavo vdrl na oder. Obiskovalci so bili priče nenavadnemu dogodku. Vodja oddelka je zahteval, da Busch odloži taktirko. Umetnik se ni vznemiril, hotel je nadaljevati. Dvignil je taktirko. Tedaj so ga rjavosrajčniki zgrabili in ga odvedli. Na njegovo mesto je stopil dirigent, ki so ga pripeljali rjavosrajčniki.

Fritz Busch je bil »nevaren« mož. Njegova zasluga je bila, da je dresdenska opera postala umetniška ustanova. Njegova »krivda« je bila, da ni bil nacist. Bil je starokopiten meščan. To je bil njegov greh.

Fritz Busch ni bil edini glasbenik, ki so mu nacisti pokazali vrata. Podobno usodo so doživeli številni drugi dirigenti, komponisti, pianisti in glasbeni pedagogi.

Goebbels je očistil gledališča, film in upodabljajočo umetnost.

Na vrsto so prišle šole in univerze. Spisek iz šol in univerz preganjenih učiteljev in profesorjev je grozotna priča »nove« nemške ureditve.

Nemški tisk in časopisi — to so odslej le zvočniki Goebbelsove propagande. Nacisti prepovedo večino inozemskih časopisov.

V Nemčiji ni bilo poklica, ki bi ne doživel čistke. Na vrsto so prišli tudi sodniki, advokati in zdravniki.

Ura obračuna je prišla! Bila je grozna!

Napočila je prva nemška bartolomejska noč, noč pokola, ki so jo v Nemčiji uradno imenovali »noč dolgega noža« (Nacht des langen Messers). To je bil uradni nacistični naziv za krvav obračun, ki je divjal po Hitlerjevem prihodu na oblast.

Po nepopolnih podatkih so oddelki SA »preverili« v letu 1933 60.000 ljudi. Kasarne SA so spremenili v mučnice. Politični ujetniki so bili aretirani brez vsake zakonite osnove. Dovolj je bila ovadba ali pa drobna osebna zamera. V začetku julija 1933 so bila koncentracijska taborišča že znana. V njih je ždelo že 40.000 mož in žena. Niso jih sodili in nihče izmed njih ni vedel, kako dolgo bo trajala njegova kazen.

»V Nemčiji vladata red in mir,« to je bil uradni odgovor nacističnih oblasti, ki je inozemski tisk opisoval na cistična grozodejstva. Ljudi, ki so si dopisovali z inozemstvom, so prisilili, da so v pismih pisali, da je v Nemčiji mir. V zaporih pa so nacisti mučili jetnike s pravim sadizmom: dajali so jim piti ricinusovo olje in lasten urin, lizati so morali svojo lastno kri. Nacisti so mislili resno, ko so govorili:

»Zaposlili bomo industrijo konoplje«. V mislih so imeli konopljin vrvi za vislice.

Takšna je bila pot novih gospodarjev Nemčije, ki so si nadeli ponosno ime »nadjudje«. Nacizem je že zdavnaj obljubil, da bo rasno očistil Nemčijo in Hitler je v svoji knjigi Mein Kampf določno povedal, da bo pometel z rasno nečistimi primesmi v nemškem ljudstvu. Po njegovem so bili vsega zla krivi Judje.

Prišla je ura obračuna!

Hitler je načel »judovsko vprašanje«. Prišel je preganjati Jude. Že 1. aprila 1933 se je pričel uradni bojkot proti judovskim trgovinam in obratom, pred katerimi so se pojavili uniformirani SA-jevci. Sleherna nacistična organizacija je prešla natančen program bojkota. Judje so morali vrniti potne liste. Nemška dekleta so »opozorili«, naj se ne družijo z judovskimi mladenci, če nečjejo veljati za »judovske kurbe.« In tako so se čez noč rodili uradi za ugotavljanje porekla. Ugotavljali so, kdo je in kdo ni rasno čist. Bilo bi odveč govoriti o posledicah teh ugotovitev!

Še včeraj so bili ljudje spoštovani zdravniki, advokati, športniki, profesorji, učitelji, novinarji in uradniki. Odslej so bili to še Judje, ki nimajo več pravice živeti v nemški sredini.

To je bil začetek viharja, ki se v nacistični Nemčiji ni nikoli podel. Fašizem ne pozna meja v grozodejstvih. Tak se je moral pokazati tudi v Nemčiji. Svet ga je predbro spoznal, posebno, ko so horde »neljudi« preplavile nemške državne meje in zamajale v temeljih Evrope in ostali svet.

Toda preden se je to zgodilo, je Hitler opravil še poseben obračun, ki nas lahko le še bolj prepriča, da fašizem ne pozna predsodkov. Na poti k neomejeni oblasti se je pojavila nova nevarnost v lastni hiši. Ta nova nevarnost so bili voditelji oddelkov SA, ki jim je poveljeval načelnik štaba — Ernst Röhm.

ZADNJA OVIRA — ERNEST RÖHM

Hitlerjeva vlada se je zatekla k nasilju. To je bila metoda vladanja in zastraševanja. Sodstvo ni imelo nobene prave veljave. Skupine SA so si uredile po zapuščenih skladiščih in kletih svoje »bunkerje«. Semkaj so vlačili svoje žrtve, ki so jih izpustili šele, ko so zanje dobili odkupnino. Oblasti so marsikateri zločin proglasile kot politični ukrep. V prvem času je to šlo v račun nacistični vladi. Ljudi se je lotil nemir, ker je zakonitost izgubila moč, ker je življenje postalo negotovo. Toda nasilje je našlo tudi svoje oboževalce — predvsem mladino. To je bil neke vrste prekucuški

35

Proti poldnevu so Slovenci iz gradišča pritovorili žita in medu in prignali čred. Z njimi je prišlo mnogo deklet in Radovan s plunko v rokah.

»Hej Radovan, zakaj si obtičal v gradišču? Šel bi z nami, ko smo kovali Bizantince!«

»Kdo bi mi pa potem ubiral strune! Menda ti, ki je še srobot prerahel za tvoje oslovsko uhlje! Molči uš!«

»Kaj si pa delal, medtem ko smo se mi bili?«

»Dekleta je begal!«

»Ali nisem sedel noč in dan na okopih in stražil gradišče kakor ris?«

»Čepel si na okopih, a si se tresel!«

»Seveda sem se, toda od poželenja, da bi svetu pokazal kakšen junak je godec Radovan!«

36

Po bučnem praznovanju zmage, je vsa vojska že spala, le Iztok je še bedel in premišljeval:

»Slovenci smo zmagali. Res, pravzaprav je zmagala očetova modrost. Ukana je zmagala, ne mi. In vendar, treh bi se lotil takole na paši, treh ali štirih Bizantincev vsak Sloven in Ant. In koliko manj je bilo Hilbudijeve vojske. A to orožje in to bojevanje. Čemu nam divja moč. Kakšna četa bi bili združeni Slovenci, ko bi se znali bojevati. Potrkali bi samemu Bizancu na vrata.«

Prvikrat se je pomeril v boju a se je izsolal, da divja krepka moč še ni vse. Zavedal se je, da že kmalu učaka čast staroste, da bo sam vodil vojsko.